HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

VII

RAINER MARIA RILKE

DUINO AĞITLARI

RAINER MARIA RILKE

DUINO AĞITLARI

(ALMANCA - TÜRKÇE)

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

ALMANCA ASLINDAN ÇEVİREN:
ZEHRA AKSU YILMAZER

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

IV. BASIM

Rainer Maria Rilke (1875-1926): Avusturyalı yazar, şair. Prag'da dünyaya geldi, askerî okullarda okudu. Daha sonra sanat ve edebiyat eğitimi aldı. Prag, Münih, Paris, Duino ile İsviçre'nin çeşitli şehirlerinde yaşadı. Sıkça seyahat etti. Valéry gibi isimlerin eserlerini Almancaya çevirdi. Çeşitli türlerde eserler verdi ama en çok şairliğiyle tanındı. Hiçbir şiir akımına mensup olmayan, yaradılışının sırları karşısındaki endişesini derin imgelerle yansıtan ve Alman dilinin sınırlarını zorlayan bir şiir kurdu. Bu şiir Orpheus'a Soneler *ve* Duino Ağıtları *ile doruğa ulaştı. Yaşama arzusunun ve ölüm korkusunun dokunaklı bir dille şiire döküldüğü* Duino Ağıtları *Rilke'ye sadık, yepyeni bir çeviriyle bir kez daha okurla buluşuyor.*

Zehra Aksu Yılmazer (1966): Giresun'da doğdu, Almanya'da büyüdü, Ankara Hacettepe Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nden mezun oldu. Stefan Zweig, Hermann Hesse, Carl Gustav Jung, Heiner Müller, Herfried Münkler, Monika Maron, Leo Perutz, Gustav Meyrink, Robert Musil, Hans Belting gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandırdı. Almancadan çeviri yapmaya devam ediyor.

9 786052 950258

12 TL

Genel Yayın: 928

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüpanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüpanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamıyacaktır.

23 Haziran 1941
Maarif Vekili
Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

RAINER MARIA RILKE
DUINO AĞITLARI

ÖZGÜN ADI
DUINESER ELEGIEN

ALMANCA ASLINDAN ÇEVİREN
ZEHRA AKSU YILMAZER

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2017
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
HANDE KOÇAK

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM, NİSAN 2017, İSTANBUL
IV. BASIM, NİSAN 2021, İSTANBUL

ISBN 978-605-295-025-8 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
KERESTECİLER SİTESİ FATİH CADDESİ YÜKSEK SOKAK NO: 11/1 MERTER
GÜNGÖREN İSTANBUL
Tel. (0212) 637 04 11 Faks: (0212) 637 37 03
Sertifika No: 45162

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

VII

RAINER MARIA RILKE

DUINO AĞITLARI (ALMANCA-TÜRKÇE)

ALMANCA ASLINDAN ÇEVİREN:
ZEHRA AKSU YILMAZER

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

DUINO AĞITLARI

(ALMANCA-TÜRKÇE)

DIE ERSTE ELEGIE

BİRİNCİ AĞIT

DIE ERSTE ELEGIE

Wer, wenn ich schriee, hörte mich denn aus der Engel
Ordnungen? und gesetzt selbst, es nähme
einer mich plötzlich ans Herz: ich verginge von seinem
stärkeren Dasein. Denn das Schöne ist nichts
als des Schrecklichen Anfang, den wir noch grade ertragen,
und wir bewundern es so, weil es gelassen verschmäht,
uns zu zerstören. Ein jeder Engel ist schrecklich.

Und so verhalt ich mich denn und verschlucke den Lockruf
dunkelen Schluchzens. Ach, wen vermögen
wir denn zu brauchen? Engel nicht, Menschen nicht,
und die findigen Tiere merken es schon,
daß wir nicht sehr verläßlich zu Haus sind
in der gedeuteten Welt. Es bleibt uns vielleicht
irgend ein Baum an dem Abhang, daß wir ihn täglich
wiedersähen; es bleibt uns die Straße von gestern
und das verzogene Treusein einer Gewohnheit,
der es bei uns gefiel, und so blieb sie und ging nicht.

O und die Nacht, die Nacht, wenn der Wind voller Weltraum
uns am Angesicht zehrt–, wem bliebe sie nicht, die ersehnte,
sanft enttäuschende, welche dem einzelnen Herzen
mühsam bevorsteht. Ist sie den Liebenden leichter?
Ach, sie verdecken sich nur mit einander ihr Los.

Weißt du's *noch* nicht? Wirf aus den Armen die Leere
zu den Räumen hinzu, die wir atmen; vielleicht daß die Vögel
die erweiterte Luft fühlen mit innigerm Flug.
Ja, die Frühlinge brauchten dich wohl. Es muteten manche

BİRİNCİ AĞIT

Kim, haykırsam, duyardı ki beni meleklerin
katından? hem, içlerinden biri bağrına
bassaydı bile beni aniden: varlığının kudretinde
yok olur giderdim. Zira güzellik, ancak katlandığımız
korkunçluğun başlangıcından başka bir şey değildir
ve hayranızdır ona, çünkü bizi mahvetmeye
tenezzül bile etmez. Korkunçtur her bir melek.

Ben de kendimi tutar, yutarım çağrımın çığlığını
koyu hıçkırıklarla. Ah, kimden medet
umabiliriz ki biz? Meleklerden değil, insanlardan değil,
kurnaz hayvanlar anlar zaten,
pek de rahat edemediğimizi
yorumlanmış dünyada. Belki de bize kalan
yamaçta bir ağaçtır, her gün görelim diye;
dünkü sokaktır bize kalan
ve şımarık sadakati bir alışkanlığın,
hoşuna gitmişizdir ve kalmıştır bizde, gitmemiştir.

Ah ve gece, uzay dolu rüzgâr
yüzümüzü kemirirken– kime kalmaz ki, o özlenen,
hayal kırıklığına uğratan usulca, her bir yüreği
bekleyen zorlu gece. Daha mı kolaydır sevenlere?
Ah, onlar ki birbirini örter sadece kaderleriyle.

Bilmiyor musun *hâlâ*? Fırlat at kollarından boşluğu
soluduğumuz mekânlara; belki kuşlar
genişleyen havayı hisseder daha derin uçuşlarla.
Evet, ilkbaharların ihtiyacı vardı sana. Beklemişti bazı

Sterne dir zu, daß du sie spürtest. Es hob
sich eine Woge heran im Vergangenen, oder
da du vorüberkamst am geöffneten Fenster,
gab eine Geige sich hin. Das alles war Auftrag.
Aber bewältigtest du's? Warst du nicht immer
noch von Erwartung zerstreut, als kündigte alles
eine Geliebte dir an? (Wo willst du sie bergen,
da doch die großen fremden Gedanken bei dir
aus und ein gehn und öfters bleiben bei Nacht.)
Sehnt es dich aber, so singe die Liebenden; lange
noch nicht unsterblich genug ist ihr berühmtes Gefühl.
Jene, du neidest sie fast, Verlassenen, die du
so viel liebender fandst als die Gestillten. Beginn
immer von neuem die nie zu erreichende Preisung;
denk: es erhält sich der Held, selbst der Untergang war ihm
nur ein Vorwand, zu sein: seine letzte Geburt.
Aber die Liebenden nimmt die erschöpfte Natur
in sich zurück, als wären nicht zweimal die Kräfte,
dieses zu leisten. Hast du der Gaspara Stampa
denn genügend gedacht, daß irgend ein Mädchen,
dem der Geliebte entging,am gesteigerten Beispiel
dieser Liebenden fühlt: daß ich würde wie sie?
Sollen nicht endlich uns diese ältesten Schmerzen
fruchtbarer werden? Ist es nicht Zeit, daß wir liebend
uns vom Geliebten befrein und es bebend bestehn:
wie der Pfeil die Sehne besteht, um gesammelt im Absprung
mehr zu sein als er selbst. Denn Bleiben ist nirgends.

Stimmen, Stimmen. Höre, mein Herz, wie sonst nur
Heilige hörten: daß sie der riesige Ruf
aufhob vom Boden; sie aber knieten,
Unmögliche, weiter und achtetens nicht:
So waren sie hörend. Nicht, daß du *Gottes* ertrügest

yıldızlar senin tarafından sezilmeyi. Kabarıp gelmişti
bir dalga geçmişten ya da
geçerken sen açık pencerenin önünden,
vermişti kendini bir keman. Bütün bunlar görevindi.
Ama üstesinden geldin mi? Hâlâ beklentilerle dolu,
dalgın değil miydin, sanki her şey
sana bir sevgiliyi müjdeler gibi? (Nereye koyacaksın ki onu,
değil mi ki görkemli, yabancı düşünceler hep gelip gider sana
ve geceleri de sık sık sende kalırlar.)
Özlemini çekersen ama, şarkılar söyle sevenlere; hâlâ
yeterince ölümsüzleşmedi o şanlı duyguları.
Onları, âdeta kıskandığın o terk edilmişleri,
daha bir aşk dolu bulurdun vuslata erenlerden. Başla
hep yeni baştan, asla erişilemeyen övgüye;
düşün: kalıcıdır kahraman, ölümü bile
var olmasının bahanesiydi sadece: nihai doğumu.
Ama sevenleri geri alır bitkin tabiat
kendi içine, gücü bir büyük aşka daha
yetmeyecekmişçesine. Gaspara Stampa'yı*
yâd ettin mi iyice, sevgilisini yitiren herhangi bir kızın,
bu sevenlerin emsalsiz aşkı karşısında
hissettiğini: onlar gibi olur muyum ki?
Bu kadim acılardan nihayet feyz almamız
gerekmez mi? Zamanı gelmedi mi, kendimizi sevgiliden
sevgiyle kurtarmanın ve ayakta kalmamızın titreyerek:
okun yaysız kalabilmesi gibi, fırlayıp giderken
fazlası olmak için kendinden. Zira kalmak yoktur hiçbir yerde.

Sesler, sesler. Duy, ey kalbim, sadece
azizlerin duyduğu gibi: o muazzam çağrının
onları yerden kaldırdığını; ama onlar, o inanılmazlar,
diz çökmeye devam etmiş, aldırmamışlardı:
Duymuşlardı *böylece*. Sanma dayanabileceğini

* Bu ve bundan sonrakiler için bkz. *Notlar*, s. 46. (e.n.)

die Stimme, bei weitem. Aber das Wehende höre,
die ununterbrochene Nachricht, die aus Stille sich bildet.
Es rauscht jetzt von jenen jungen Toten zu dir.
Wo immer du eintratst, redete nicht in Kirchen
zu Rom und Neapel ruhig ihr Schicksal dich an?
Oder es trug eine Inschrift sich erhaben dir auf,
wie neulich die Tafel in Santa Maria Formosa.
Was sie mir wollen? leise soll ich des Unrechts
Anschein abtun, der ihrer Geister
reine Bewegung manchmal ein wenig behindert.

Freilicht ist es seltsam, die Erde nicht mehr zu bewohnen,
kaum erlernte Gebräuche nicht mehr zu üben,
Rosen, und andern eigens versprechenden Dingen
nicht die Bedeutung menschlicher Zukunft zu geben;
das, was man war in unendlich ängstlichen Händen,
nicht mehr zu sein, und selbst den eigenen Namen
wegzulassen wie ein zerbrochenes Spielzeug.
Seltsam, die Wünsche nicht weiterzuwünschen. Seltsam,
alles, was sich bezog, so lose im Raume
flattern zu sehen. Und das Totsein ist mühsam
und voller Nachholn, daß man allmählich ein wenig
Ewigkeit spürt. – Aber Lebendige machen
alle den Fehler, daß sie zu stark unterscheiden.
Engel (sagt man) wüßten oft nicht, ob sie unter
Lebenden gehn oder Toten. Die ewige Strömung
reißt durch beide Bereiche alle Alter
immer mit sich und übertönt sie in beiden.

Schließlich brauchen sie uns nicht mehr, die Früheentrückten,
man entwöhnt sich des Irdischen sanft, wie man den Brüsten
milde der Mutter entwächst. Aber wir, die so große
Geheimnisse brauchen, denen aus Trauer so oft
seliger Fortschritt entspringt–: *könnten* wir sein ohne sie?

sesine *Tanrı'nın*, sanma sakın. Ama esip geleni duy,
sessizlikten çıkıp gelen o fasılasız haberi.
Sana genç ölülerden çağlayarak gelir şimdi.
Adımını attığın her yerde, Roma ve Napoli'deki
kiliselerde usulca konuşmadı mı seninle kaderleri?
Ya da bir kitabe görkemle dayatmadı mı kendini sana,
geçenlerde Santa Maria Formosa'daki o levha gibi.*
Ne mi isterler benden? usulca vazgeçmemi mağdur
görünümünden, ruhlarının
saf hareketini zaman zaman biraz engelleyen.

Elbette tuhaf yeryüzünde yaşamamak artık,
daha yeni öğrenilmiş âdetleri sürdürmemek,
güllere ve vaatlerle dolu başka şeylere,
insanların geleceğine dair, anlamlar vermemek;
ezeli endişeli ellerdeki gibi
olmamak artık ve kendi adını bile
kırık bir oyuncak gibi bir kenara koymak.
Tuhaf, dilekleri bir daha dilememek. Tuhaf,
birbiriyle ilişkili her şeyin uzayda böyle kopuk kopuk
uçuştuğunu görmek. Ve meşakkatlidir ölü olmak,
ve telafi edileceklerle dolu, öyle ki sonunda yavaş yavaş biraz
hissedilir ebediyet. – Ama tüm canlıların
hatası, keskin ayrımlar yapmaktır.
Melekler (denir ki) çoğu zaman bilmezler
canlılar arasında mı ölüler arasında mı gezdiklerini. Ebedi nehir
her iki âlemde de sürükler bütün çağları
ilelebet ve seslerini bastırır ikisinde de.

Nihayetinde bize ihtiyaç duymaz artık, erken göçüp gidenler,
kopulur dünyevilikten usulca, annenin memesinden
yavaşça kesilir gibi. Ama bizler, böyle muazzam
sırlara ihtiyaç duyanlar, kederden sık sık
mutlu gelişmeler damıtanlar –: biz *olabilir miydik* onlarsız?

Ist die Sage umsonst, daß einst in der Klage um Linos
wagende erste Musik dürre Erstarrung durchdrang;
daß erst im erschrockenen Raum, dem ein beinah göttlicher Jüngling
plötzlich für immer enttrat, das Leere in jene
Schwingung geriet, die uns jetzt hinreißt und tröstet und hilft.

Boşuna mı, bir zamanlar müziğin ilk cesur nağmelerinin
Linos'a* yakılan ağıtla o çorak donukluğu delip geçtiği efsanesi;
yarı ilah bir delikanlının ansızın ebediyen terk etmesiyle
dehşete düşen yerdeki boşluğun dolması
şimdi bizi büyüleyen, avutan ve sağaltan o titreşimle.

DIE ZWEITE ELEGIE

İKİNCİ AĞIT

DIE ZWEITE ELEGIE

Jeder Engel ist schrecklich. Und dennoch, weh mir,
ansing ich euch, fast tödliche Vögel der Seele,
wissend um euch. Wohin sind die Tage Tobiae,
da der Strahlendsten einer stand an der einfachen
Haustür,
zur Reise ein wenig verkleidet und schon nicht mehr furchtbar;
(Jüngling dem Jüngling, wie er neugierig hinaussah).
Träte der Erzengel jetzt, der gefährliche, hinter den Sternen
eines Schrittes nur nieder und herwärts: hochauf–
schlagend erschlüg uns das eigene Herz. Wer seid ihr?

Frühe Geglückte, ihr Verwöhnten der Schöpfung,
Höhenzüge, morgenrötliche Grate
aller Erschaffung, – Pollen der blühenden Gottheit,
Gelenke des Lichtes, Gänge, Treppen, Throne,
Räume aus Wesen, Schilde aus Wonne, Tumulte
stürmisch entzückten Gefühls und plötzlich, einzeln,
Spiegel: die die entströmte eigene Schönheit
wiederschöpfen zurück in das eigene Antlitz.

Denn wir, wo wir fühlen, verflüchtigen; ach wir
atmen uns aus und dahin; von Holzglut zu Holzglut
geben wir schwächern Geruch. Da sagt uns wohl einer:
ja, du gehst mir ins Blut, dieses Zimmer, der Frühling
füllt sich mit dir… Was hilfts, er kann uns nicht halten,
wir schwinden in ihm und um ihn. Und jene, die schön sind,
o wer hält sie zurück? Unaufhörlich steht Anschein

İKİNCİ AĞIT

Her melek korkunçtur. Heyhat, yine de
şarkılarla seslenirim size, ruhun âdeta ölümcül kuşları,
bilerek sizleri. Nerede Toviya'nın* günleri,
en nurlulardan birinin, basit bir evin kapısında durduğu
o günler,
yolculuk için azıcık kılık değiştirmişti de korkunç değildi artık;
(delikanlıydı, merakla bakınan delikanlının yanında).
Şimdi çıksa başmelek, o tehlikeli melek, yıldızların arkasından,
tek bir adım atsa aşağıya, bu tarafa: yerinden sıçrar
çarparak öldürürdü bizi kendi kalbimiz. Kimsiniz siz?

Erkenden talihe kavuşanlar, sizler ki kâinatın baştacısınız,
dağ silsileleri, şafak kırmızısı dorukları
tüm yaratılışın, – çiçeklenmiş tanrının polenleri,
uzuvları ışığın, geçitleri, merdivenleri, tahtları,
varlıktan mekânları, hazdan kalkanları, kargaşaları
şahlanmış duyguların ve aniden, birer birer,
aynalar: dışa yansıttığı güzelliği
yine kendi yüzünde toplayan.

Oysa bizler, ne zaman hissetsek, buharlaşıp uçarız; ah bizler,
nefes alıp verirken kendimizi tüketiriz; közden köze
azalır kokumuz. Elbette der biri bize:
evet, kanıma işledin, bu oda, ilkbahar
seninle dolu... Beyhude, o da tutamaz bizi,
içinde ve etrafında kaybolur gideriz. Ya onları, güzelleri,
ah, onları kim alıkoyabilir? Hiç durmadan ifadeler yerleşir

auf in ihrem Gesicht und geht fort. Wie Tau von dem Frühgras
hebt sich das Unsre von uns, wie die Hitze von einem
heißen Gericht. O Lächeln, wohin?
O Aufschaun:
neue, warme, entgehende Welle des Herzens–;
weh mir: wir *sinds* doch. Schmeckt denn der Weltraum,
in den wir uns lösen, nach uns? Fangen die Engel
wirklich nur Ihriges auf, ihnen Entströmtes,
oder ist manchmal, wie aus Versehen, ein wenig
unseres Wesens dabei? Sind wir in ihre
Züge soviel nur gemischt wie das Vage in die Gesichter
schwangerer Frauen? Sie merken es nicht in dem Wirbel
ihrer Rückkehr zu sich. (Wie sollten sie's merken.)

Liebende könnten, verstünden sie's, in der Nachtluft
wunderlich reden. Denn es scheint, daß uns alles
verheimlicht. Siehe, die Bäume *sind*; die Häuser,
die wir bewohnen, bestehn noch. Wir nur
ziehen allem vorbei wie ein luftiger Austausch.
Und alles ist einig, uns zu verschweigen, halb als
Schande vielleicht und halb als unsägliche Hoffnung.

Liebende, euch, ihr in einander Genügten,
frag ich nach uns. Ihr greift euch. Habt ihr Beweise?
Seht, mir geschiehts, daß meine Hände einander
inne werden oder daß mein gebrauchtes
Gesicht in ihnen sich schont. Das giebt mir ein wenig
Empfindung. Doch wer wagte darum schon zu *sein?*
Ihr aber, die ihr im Entzücken des anderen
zunehmt, bis er euch überwältigt
anfleht: nicht *mehr* –; die ihr unter den Händen
euch reichlicher werdet wie Traubenjahre;
die ihr manchmal vergeht, nur weil der andre
ganz überhand nimmt; euch frag ich nach uns. Ich weiß,

yüzlerine ve silinir. Sabah çayırlarındaki çiy gibi
seçilir bizimkisi bizde, buğusu gibi
sıcak bir yemeğin. Ey tebessüm, nereye?
Ey hayran bakış:
yeni, sıcak, kabaran dalgası kalbin–;
heyhat: biz *buyuz* işte. Tadı bizimki gibi mi
içine karıştığımız uzayın? Melekler sadece
kendilerinden taşanı mı toplayıp alır sahiden,
yoksa bazen, sanki yanlışlıkla, bizden de
bir şeyler var mıdır içlerinde? Biz onların hatlarına
hamile kadınların yüzündeki müphemlik
kadar mı karışırız ancak? Fark etmezler bunu girdabında
kendine dönmenin. (Nasıl fark etsinler ki?)

Sevenler, bilebilselerdi, harikulade söyleşirlerdi
serinliğinde gecenin. Zira her şey sanki
bizi gizler gibi. Bak, ağaçlar *var*;
yaşadığımız evler ayakta hâlâ. Sadece biz
geçip gideriz her şeyin yanından hafif bir dokunuş gibi.
Ve her şey birlik içinde bizi susmakta, biraz
utançtan belki, biraz da kelimelere dökülemeyen umuttan.

Sevenler, sizlere, birbirine yetenlere,
bizi sorarım. Birbirinizi kavrarsınız. Var mı kanıtınız?
Bakın, bazen öyle olur ki, birbirlerinin
farkına varır ellerim ya da yıpranmış yüzüm
kendini dinlendirir avuçlarımda. Bu bana bir nebze
his verir. Fakat kim cüret etmiş ki sırf bununla *olmaya*?
Sizler ama, diğerinin hayranlığında
büyüyenler, ta ki o artık dayanamayıp
yalvarıncaya dek: *artık* yeter –; sizler, birbirinizin elleri altında
bağbozumu gibi bereketlenenler;
bazen de yitip gidenler sırf diğeri
galebe çaldığı için: sizlere bizi sorarım. Bilirim,

ihr berührt euch so selig,
weil die Liebkosung verhält,
weil die Stelle nicht schwindet, die ihr, Zärtliche,
zudeckt; weil ihr darunter das reine
Dauern verspürt. So versprecht ihr euch Ewigkeit fast
von der Umarmung. Und doch, wenn ihr der ersten
Blicke Schrecken besteht und die Sehnsucht am Fenster,
und den ersten gemeinsamen Gang, *ein* Mal durch den Garten:
Liebende, *seid* ihrs dann noch? Wenn ihr einer dem andern
euch an den Mund hebt und ansetzt–: Getränk an Getränk:
o wie entgeht dann der Trinkende seltsam der Handlung.

Erstaunte euch nicht auf attischen Stelen die Vorsicht
menschlicher Geste? war nicht Liebe und Abschied
so leicht auf die Schultern gelegt, als wär es aus anderm
Stoffe gemacht als bei uns? Gedenkt euch der Hände,
wie sie drucklos beruhen, obwohl in den Torsen die Kraft steht.
Diese Beherrschten wußten damit: so weit sind wirs,
dieses ist unser, uns *so* zu berühren; stärker
stemmen die Götter uns an. Doch dies ist Sache der Götter.

Fänden auch wir ein reines, verhaltenes, schmales
Menschliches, einen unseren Streifen Fruchtlands
zwischen Strom und Gestein. Denn das eigene Herz
übersteigt uns
noch immer wie jene. Und wir können ihm nicht mehr
nachschaun in Bilder, die es besänftigen, noch in
göttliche Körper, in denen es größer sich mäßigt.

böyle mutlulukla dokunursunuz birbirinize,
çünkü okşayış kalıcıdır,
çünkü kaybolup gitmez, sizin, ey şefkatliler,
örttüğünüz yer; çünkü altında o saf
daimiliği hissedersiniz. Ve ebediyet beklersiniz âdeta
kucaklayıştan. Fakat üstesinden geldiğinizde ilk
bakışların korkusunun ve penceredeki hasretin
ve ilk gezintinizin, *bir* kere dolandığınız bahçede:
Sevenler, onlar hâlâ *siz misiniz*? Birbirinizin ağzına uzanıp
kadeh gibi değdirdiğinizde dudaklarınızı –: meyden meye:
ah, nasıl da tuhaftır o andan kopması içenin.

Şaşırtmamış mıydı sizi Attika stellerindeki ihtiyatlı
duruşu insan ellerinin? aşk ve veda
alınmamış mıydı hafifçe omuzlara, sanki bizimkinden
başka bir kumaştan yapılmış gibi? Hatırlayın o elleri,
nasıl da gevşek duruşları, oysa gövdelerde dipdiri bir kuvvet.
O kendine hâkim kişiler bilirdi: biz bu mertebedeyiz,
bize özgü kendimize *böyle* dokunmak; tanrılar
daha kuvvetle yüklenirken bize. Ama o da tanrıların meselesi.

Bulabilseydik keşke biz de saf, ölçülü, ince
insani bir şey, bize ait bir parça bereketli toprak
nehir ile kayalık arasında. Zira aşar
kendi kalbimiz de bizi
hâlâ onlar gibi. Ve göremeyiz kalbimizi artık,
ne onu yatıştıran suretlerde,
ne de yücelten tanrısal gövdelerde.

DIE DRITTE ELEGIE

ÜÇÜNCÜ AĞIT

DIE DRITTE ELEGIE

Eines ist, die Geliebte zu singen. Ein anderes, wehe,
jenen verborgenen schuldigen Fluß-Gott des Bluts.
Den sie von weitem erkennt, ihren Jüngling, was weiß er
selbst von dem Herren der Lust, der aus dem Einsamen oft,
ehe das Mädchen noch linderte, oft auch als wäre sie
nicht,
ach, von welchem Unkenntlichen triefend, das Gotthaupt
aufhob, aufrufend die Nacht zu unendlichem Aufruhr.
O des Blutes Neptun, o sein furchtbarer Dreizack.
O der dunkele Wind seiner Brust aus gewundener Muschel.
Horch, wie die Nacht sich muldet und höhlt. Ihr Sterne,
stammt nicht von euch des Liebenden Lust zu dem Antlitz
seiner Geliebten? Hat er die innige Einsicht
in ihr reines Gesicht nicht aus dem reinen Gestirn?

Du nicht hast ihm, wehe, nicht seine Mutter
hat ihm die Bogen der Braun so zur Erwartung gespannt.
Nicht an dir, ihn fühlendes Mädchen, an dir nicht
bog seine Lippe sich zum fruchtbarern Ausdruck.
Meinst du wirklich, ihn hätte dein leichter Auftritt
also erschüttert, du, die wandelt wie Frühwind?
Zwar du erschrakst ihm das Herz; doch ältere Schrecken
stürzten in ihn bei dem berührenden Anstoß.
Ruf ihn … du rufst ihn nicht ganz aus dunkelem
Umgang.
Freilich, er *will*, er entspringt; erleichtert gewöhnt er

ÜÇÜNCÜ AĞIT

Sevgiliyi şarkılarda söylemek başkadır. Bir başkadır, heyhat,
kanın o gizli, suçlu nehir-tanrısı.
Genç kız ta uzaktan tanır da delikanlısını,
ne bilir delikanlı yalnızlığında, şehvetin efendisi hakkında,
o ki, kız daha yatıştırmadan delikanlıyı, çoğu zaman da sanki
yokmuş gibi,
ah, bilinmezliklerle sırılsıklam kaldırırdı
tanrısal başını, kışkırtarak geceyi sonsuz kargaşaya.
Ey kanın Neptün'ü, ey üç dişli korkunç mızrağı onun.
Ey karanlık rüzgârı kıvrık deniz kabuğundan göğsünün.
Dinle, nasıl da çukurlaşıp derinleşir gece. Siz, yıldızlar,
sizden değil mi, sevenin, sevgilisinin
çehresine tutkusu? Onun saf yüzüne
o içten bakışı, saf yıldızdan değil mi?

Sen değilsin, heyhat, annesi değil,
onun kaşlarının yayını böyle beklentiyle geren.
Sana değildi, onu hisseden kız, sana değildi
dudaklarının o cömert ifadeye kıvrılması.
Sanır mısın sahiden, senin zarif endamın
sarstı onu böyle, sen ki sabah yeli gibi salınırsın?
Yüreğini yaran sendin gerçi; ama daha eski korkularını
depreştirmişti o derin temas.
Çağır onu... çağırsan da tam koparamazsın karanlık
ilişkilerinden.
Elbette, *ister*, kaçar gelir; içi rahatlayarak yerleşir

sich in dein heimliches Herz und nimmt und beginnt sich.
Aber begann er sich je?
Mutter, *du* machtest ihn klein, du warsts, die ihn anfing;
dir war er neu, du beugtest über die neuen
Augen die freundliche Welt und wehrtest der fremden.
Wo, ach, hin sind die Jahre, da du ihm einfach
mit der schlanken Gestalt wallendes Chaos vertratst?
Vieles verbargst du ihm so; das nächtlich-verdächtigte Zimmer
machtest du harmlos, aus deinem Herzen voll Zuflucht
mischtest du menschlichern Raum seinem Nacht-Raum hinzu.
Nicht in die Finsternis, nein, in dein näheres Dasein
hast du das Nachtlicht gestellt, und es schien wie aus
Freundschaft.
Nirgends ein Knistern, das du nicht lächelnd erklärtest,
so als wüßtest du längst, *wann* sich die Diele benimmt…
Und er horchte und linderte sich. So vieles vermochte
zärtlich dein Aufstehn; hinter den Schrank trat
hoch im Mantel sein Schicksal, und in die Falten des Vorhangs
paßte, die leicht sich verschob, seine unruhige Zukunft.

Und er selbst, wie er lag, der Erleichterte, unter
schläfernden Lidern deiner leichten Gestaltung
Süße lösend in den gekosteten Vorschlaf –:
schien ein Gehüteter… Aber *innen*: wer wehrte,
hinderte innen in ihm die Fluten der Herkunft?
Ach, da *war* keine Vorsicht im Schlafenden; schlafend,
aber träumend, aber in Fiebern: wie er sich ein-ließ.
Er, der Neue, Scheuende, wie er verstrickt war,
mit des innern Geschehns weiterschlagenden Ranken
schon zu Mustern verschlungen, zu würgendem Wachstum,
zu tierhaft
jagenden Formen. Wie er sich hingab –. Liebte.
Liebte sein Inneres, seines Inneren Wildnis,
diesen Urwald in ihm, auf dessen stummem Gestürztsein

sıcak kalbine senin, alır ve başlatır kendisini.
Ama hiç başlatmış mıdır kendisini?
Anne, *sen* yaptın onu, küçücüktü, sendin onu başlatan;
senin için yeniydi, o yeni gözlerin üzerine eğdin
dost dünyayı ve korudun yabancıdan.
Nereye, ah, nereye gitti, onun içinde kabaran kaosun
yerini ince endamınla aldığın yıllar?
Neler neler sakladın ondan böyle; gecede tehditkâr odayı
zararsız kıldın, sığınaklarla dolu kalbinden
onun gece-uzamına insani bir uzam kattın.
Karanlığa değil, hayır, yanı başındaki varlığına
bıraktın gece lambasını ve âdeta muhabbetle
ışırdı lamba.
Gülümseyerek açıklamadığın tek gıcırtı yoktu, hiçbir yerde,
sanki çoktan bilirdin, koridorun *ne zaman* rahat duracağını...
O da seni dinler ve yatışırdı. Nelere kadirdi
şefkatle kalkıp gelişin; dolabın arkasına çekilirdi
pelerine bürünmüş kaderi ve perdenin kıvrımlarına
sığardı, kolayca yer değiştiren huzursuz geleceği.

Ve o, içi ferahlamış yatarken öyle, uyutan
gözkapaklarının altında senin hafif endamının
tatlılığını katarak uyku öncesine –:
emin ellerde *gibiydi*... Ama *içinde*: kim savuşturur,
kim engellerdi içinde kabaran dalgalarını köklerinin?
Ah, temkin *yoktu* uyuyanın içinde; uykuda
ama rüyalarda, ateşler içinde: nasıl da bırakı-verirdi kendini.
O ki yeniydi, ürkek, nasıl da iç içe geçmişti,
içinde olan bitenlerin giderek tırmanan sarmaşıklarıyla
hemen de girift desenlere dönüşen, boğucu bir büyümeye,
hayvani
avlanan biçimlere. Nasıl da verirdi kendini –. Severdi.
Severdi iç dünyasını, içindeki yabanıllığı,
içindeki bu vahşi ormanı, sessiz sedasız devrilmişliğinde,

lichtgrün sein Herz stand. Liebte. Verließ es, ging die
eigenen Wurzeln hinaus in gewaltigen Ursprung,
wo seine kleine Geburt schon überlebt war. Liebend
stieg er hinab in das ältere Blut, in die Schluchten,
wo das Furchtbare lag, noch satt von den Vätern. Und jedes
Schreckliche kannte ihn, blinzelte, war wie verständigt.
Ja, das Entsetzliche lächelte… Selten
hast du so zärtlich gelächelt, Mutter. Wie sollte
er es nicht lieben, da es ihm lächelte. *Vor* dir
hat er's geliebt, denn, da du ihn trugst schon,
war es im Wasser gelöst, das den Keimenden leicht macht.

Siehe, wir lieben nicht, wie die Blumen, aus einem
einzigen Jahr; uns steigt, wo wir lieben,
unvordenklicher Saft in die Arme. O Mädchen,
dies: daß wir liebten *in* uns, nicht Eines, ein Künftiges,
sondern
das zahllos Brauende; nicht ein einzelnes Kind,
sondern die Väter, die wie Trümmer Gebirgs
uns im Grunde beruhn; sondern das trockene Flußbett
einstiger Mütter –; sondern die ganze
lautlose Landschaft unter dem wolkigen oder
reinen Verhängnis–; *dies* kam dir, Mädchen, zuvor.

Und du selber, was weißt du–, du locktest
Vorzeit empor in dem Liebenden. Welche Gefühle
wühlten herauf aus entwandelten Wesen. Welche
Frauen haßten dich da. Was für finstere Männer
regtest du auf im Geäder des Jünglings? Tote
Kinder wollten zu dir… O leise, leise,
tu ein liebes vor ihm, ein verläßliches Tagwerk, – führ ihn
nah an den Garten heran, gieb ihm der Nächte
Übergewicht …...
Verhalt ihn …...

açık yeşil dururdu kalbi. Severdi. Terk ederdi, giderdi
kendi köklerinin ötesine, muazzam kaynağına,
küçük doğumunun çoktan geride bırakıldığı yere. Severek
inerdi kadim kana, uçurumlara,
korkunçluğun olduğu yere, dopdolu hâlâ atalarla. Ve her
dehşet bilirdi onu, göz kırpardı, haberdar gibiydi.
Evet, gülümserdi dehşet... Nadiren
böyle şefkatle gülümsedin anne. Nasıl
sevmezdi ki, zira kendisine gülümserdi. Senden *önce*
dehşeti sevdi, çünkü sen onu içinde taşırken daha,
tohumu hafifleten suyun içindeydi dehşet.

Bak, biz sevmeyiz, çiçekler gibi, tek
bir seneliğine; ne zaman sevsek,
kadim sular yürür kollarımıza bizim. Ey kız,
bu: bizim kendi *içimizde* sevdiğimiz, biricik değil,
beklenen değil,
öteden beri mayalanandı; tek bir çocuk değil,
dağın eteğindeki taşlar gibi özümüzde
yatan babalardı; kuru nehir yatağıydı
bir zamanların analarının, kapalı ya da açık
talihin altındaki o sessiz sedasız
doğaydı –: *bu*, ey kız, senden önce de vardı.

Ya sen kendin, sen ne bilirsin ki –, ayartıp çıkardın
kadim çağları içinden sevgilinin. Ne duygular
kabarıp geldi göçüp gitmişlerden. Ne
kadınlar nefret etti senden o zaman. Hangi karanlık adamları
diriltttin damarlarında delikanlının? Ölü
çocuklar gelmek istedi sana... Ah, yavaş, yavaş;
iyi bir şey yap onun için, sağlam bir iş, – götür onu
bahçenin kenarına, ağır bas
gecelerine .....
Onu zapt et .....

DIE VIERTE ELEGIE

DÖRDÜNCÜ AĞIT

DIE VIERTE ELEGIE

O Bäume Lebens, o wann winterlich?
Wir sind nicht einig. Sind nicht wie die Zug–
vögel verständigt. Überholt und spät,
so drängen wir uns plötzlich Winden auf
und fallen ein auf teilnahmslosen Teich.
Blühn und verdorrn ist uns zugleich bewußt.
Und irgendwo gehen Löwen noch und wissen,
solang sie herrlich sind, von keiner Ohnmacht.

Uns aber, wo wir Eines meinen, ganz,
ist schon des andern Aufwand fühlbar. Feindschaft
ist uns das Nächste. Treten Liebende
nicht immerfort an Ränder, eins im andern,
die sich versprachen Weite, Jagd und Heimat.
Da wird für eines Augenblickes Zeichnung
ein Grund von Gegenteil bereitet, mühsam,
daß wir sie sähen; denn man ist sehr deutlich
mit uns. Wir kennen den Kontur
des Fühlens nicht: nur, was ihn formt von außen.
Wer saß nicht bang vor seines Herzens Vorhang?
Der schlug sich auf: die Szenerie war Abschied.
Leicht zu verstehen. Der bekannte Garten,
und schwankte leise: dann erst kam der Tänzer.
Nicht *der*. Genug! Und wenn er auch so leicht tut,
er ist verkleidet und er wird ein Bürger
und geht durch seine Küche in die Wohnung.

DÖRDÜNCÜ AĞIT

Ey ağaçları hayatın, ne zaman kışınız?
Biz birlik içinde değiliz. Değiliz göçmen
kuşlar gibi haberdar. Geride ve geç kalarak,
aniden ilişiriz rüzgârlara
ve aldırışsız bir göle çakılırız.
Çiçek açmanın da, solmanın da bilincindeyiz.
Ve bir yerlerde hâlâ aslanlar gezer ve bilmezler
muhteşem oldukları sürece acizlik nedir.

Bizler ama, bir şeye niyet ederken, derinden,
bunun tam zıddını da hissederiz. Düşmanlık
yanı başımızdadır. Sevenler mütemadiyen
girmez mi kıyılarına birbirlerinin,
karşılıklı vaatleriydi oysa enginlik, ganimet ve yurt.
Bir anda çizivermek için
tam tersini, bir zemin hazırlanır zahmetle,
iyice görelim diye; zira çok açıklardır
bize karşı. Bilmeyiz hatlarını
hissetmenin: sadece onu dışarıdan biçimlendireni biliriz.
Kim endişeyle oturmamıştır ki önünde kalbinin perdesinin?
Perde açıldı ve: bir veda sahnesiydi.
Anlamak kolay. Bildik bahçe,
sallanıyordu sağa sola hafifçe: sonra da dansçı geldi.
Yine *o*. Yeter! Şimdi böyle süzülse de zarifçe,
kılık değiştirmiştir ve vatandaşın biri olur
ve mutfak kapısından girer evine.

Ich will nicht diese halbgefüllten Masken,
lieber die Puppe. Die ist voll. Ich will
den Balg aushalten und den Draht und ihr
Gesicht aus Aussehn. Hier. Ich bin davor.
Wenn auch die Lampen ausgehn, wenn mir auch
gesagt wird: Nichts mehr –, wenn auch von der Bühne
das Leere herkommt mit dem grauen Luftzug,
wenn auch von meinen stillen Vorfahrn keiner
mehr mit mir dasitzt, keine Frau, sogar
der Knabe nicht mehr mit dem braunen Schielaug:
Ich bleibe dennoch. Es giebt immer Zuschaun.

Hab ich nicht recht? Du, der um mich so bitter
das Leben schmeckte, meines kostend, Vater,
den ersten trüben Aufguß meines Müssens,
da ich heranwuchs, immer wieder kostend
und, mit dem Nachgeschmack so fremder Zukunft
beschäftigt, prüftest mein beschlagnes Aufschaun, –
der du, mein Vater, seit du tot bist, oft
in meiner Hoffnung, innen in mir, Angst hast,
und Gleichmut, wie ihn Tote haben, Reiche
von Gleichmut, aufgiebst für mein bißchen Schicksal,
hab ich nicht recht? Und ihr, hab ich nicht recht,
die ihr mich liebtet für den kleinen Anfang
Liebe zu euch, von dem ich immer abkam,
weil mir der Raum in eurem Angesicht,
da ich ihn liebte, überging in Weltraum,
in dem ihr nicht mehr wart …: wenn mir zumut ist,
zu warten vor der Puppenbühne, nein,
so völlig hinzuschaun, daß, um mein Schauen
am Ende aufzuwiegen, dort als Spieler
ein Engel hinmuß, der die Bälge hochreißt.
Engel und Puppe: dann ist endlich Schauspiel.
Dann kommt zusammen, was wir immerfort

Yarı dolu bu maskeleri istemem ben,
kuklayı tercih ederim. Onun içi doludur.
Katlanırım kılıfına, tellerine ve
görüntüden ibaret yüzüne. Burada. Önündeyim.
Lambalar sönse de, bana
deseler de: Bu kadardı–, sahneden
esse de kurşuni cereyanla birlikte boşluk,
suskun atalarımdan kimse
oturmasa da artık yanımda, ne bir kadın, ne de
o kahverengi şehla gözlü oğlan:
Yine de kalırım ben. Hep vardır bir seyir.

Haksız mıyım? Sen ki, uğrumda öylesine acı
bir hayatı tattın, benimkini tadarken, baba,
ilk bulanık demini irademin,
büyürken ben, tekrar tekrar tadarken,
öylesine yabancı bir geleceğin ağızda bıraktığı tatla
meşgul, incelerdin kırık dökük bakışlarımı, –
sen ki, baba, sen öldüğünden beri, çoğu zaman
umutlarımda, içimde, korku içindesin
ve dinginlikten, ancak ölülere has sonsuz
dinginlikten benim bir avuç kaderim için vazgeçmiştin,
haksız mıyım? Ve sizler, haksız mıyım,
sevmiştiniz beni o küçük girizgâhı için
size duyduğum sevginin, ama sebat edemedim,
zira yüzünüzdeki uzam
sevdiğim uzaya dönüştü ve orada
yoktunuz artık siz... : canım ister de
beklersem kukla sahnesinin önünde, hayır,
pür dikkat izlersem, sonunda
hakkını vermek için bu bakışın, sahneye
kuklaları oynatan bir melek çıkmalı.
Melek ve kukla: işte o zaman başlar gösteri.
O zaman birleşir bizim sırf varlığımızla bile

entzwein, indem wir da sind. Dann entsteht
aus unsern Jahreszeiten erst der Umkreis
des ganzen Wandelns. Über uns hinüber
spielt dann der Engel. Sieh, die Sterbenden,
sollten sie nicht vermuten, wie voll Vorwand
das alles ist, was wir hier leisten. Alles
ist nicht es selbst. O Stunden in der Kindheit,
da hinter den Figuren mehr als nur
Vergangnes war und vor uns nicht die Zukunft.
Wir wuchsen freilich und wir drängten manchmal,
bald groß zu werden, denen halb zulieb,
die andres nicht mehr hatten, als das Großsein.
Und waren doch, in unserem Alleingehn,
mit Dauerndem vergnügt und standen da
im Zwischenraume zwischen Welt und Spielzeug,
an einer Stelle, die seit Anbeginn
gegründet war für einen reinen Vorgang.

Wer zeigt ein Kind, so wie es steht? Wer stellt
es ins Gestirn und giebt das Maß des Abstands
ihm in die Hand? Wer macht den Kindertod
aus grauem Brot, das hart wird, – oder lässt
ihn drin im runden Mund, so wie den Gröps
von einem schönen Apfel? ….. Mörder sind
leicht einzusehen. Aber dies: den Tod,
den ganzen Tod, noch *vor* dem Leben so
sanft zu enthalten und nicht bös zu sein,
ist unbeschreiblich.

mütemadiyen ikiye ayırdığımız. Ancak o zaman
oluşur mevsimlerimizden, döngüsü
tüm değişimin. Bizden de ötelere
oynar o zaman melek. Bak, ölenlere,
anlamaları gerekmez mi, ne mazeretlerle dolu
buradaki her işimiz. Hiçbir şey
kendisi değil. Ey çocukluktaki saatler,
o saatler ki, gördüklerimizin ardında salt
geçmişten fazlası olurdu ve yoktu önümüzde gelecek.
Büyürdük elbette ve sabırsızlanırdık bazen
bir an önce büyümek için, biraz da onların hatırına,
zira yoktu başka bir şeyleri büyük olmak dışında.
Yine de, yalnızlığımızda biz,
kalıcı şeylerle eğlenirdik ve dururduk
ara yerinde dünya ile oyuncağın,
bir yerde, kurulmuş en başından beri
saf bir hadise için.

Kim gösterir bir çocuğa, ne olduğunu? Kim koyar
onu yıldıza ve mesafenin ölçüsünü
verir eline? Kim yapar çocuk ölümünü
sertleşen kara ekmekten – ya da bırakır
yuvarlak ağzının içinde, koçanı gibi
güzel bir elmanın? ... Katillere
aklımız erer. Fakat şu: ölümü,
tüm ölümü, daha hayattan *önce* böyle
usulca içinde taşımak ve darılmamak,
tarifsizdir.

DIE FÜNFTE ELEGIE

BEŞİNCİ AĞIT

DIE FÜNFTE ELEGIE

Frau Hertha Koenig zugeeignet

Wer aber *sind* sie, sag mir, die Fahrenden,
diese ein wenig
Flüchtigern noch als wir selbst, die dringend von früh an
wringt ein *wem*, *wem* zu Liebe
niemals zufriedener Wille? Sondern er wringt sie,
biegt sie, schlingt sie und schwingt sie,
wirft sie und fängt sie zurück; wie aus geölter,
glatterer Luft kommen sie nieder
auf dem verzehrten, von ihrem ewigen
Aufsprung dünneren Teppich, diesem verlorenen
Teppich im Weltall.
Aufgelegt wie ein Pflaster, als hätte der Vorstadt–
Himmel der Erde dort wehe getan.
Und kaum dort,
aufrecht, da und gezeigt: des Dastehns
großer Anfangsbuchstab... schon auch, die stärksten
Männer, rollt sie wieder, zum Scherz, der immer
kommende Griff, wie August der Starke bei Tisch
einen zinnenen Teller.

Ach und um diese
Mitte, die Rose des Zuschauns:
blüht und entblättert. Um diesen
Stampfer, den Stempel, den von dem eignen

BEŞİNCİ AĞIT

Hertha Koenig hanımefendiye ithafen

Kim peki *onlar*, söyle bana, o gezgin cambazlar,
bizden bile biraz daha
gelip geçici olanlar, küçük yaşlardan beri hiç durmadan
eğilip bükülenler, *kimin*, *kimin* hatırı için,
asla tatmin olmayan bir iradenin elinde? Bükülür,
eğilir, kıvrılır ve savrulurlar,
atılır ve tutulurlar; sanki yağlanmış,
kayganlaşmış havadan düşerler
eprimiş, bitmek bilmeyen
sıçramalarından incelmiş halının,
uzayda kaybolmuş bu halının üstüne.
Bir yara bandı gibi serilmiş yere, sanki banliyönün
göğü yeryüzünün canını yakmış gibi orada.
Ve yere basar basmaz,
dimdik, derhal gösterilir: ayaklar üstünde durmanın
büyük baş harfi...* ve hemen, en güçlü
adamları bile, evirir çevirir yine, eğlencesine, hep o
mengenesi ellerin, Güçlü August'un masada
kalay tabağı eğip büktüğü gibi.

Ah ve etrafında bu
orta yerin, seyrin gülü:
açar ve yaprak döker. Etrafında bu
tokmağın, pistilin, kendi

blühenden Staub getroffnen, zur Scheinfrucht
wieder der Unlust befruchteten, ihrer
niemals bewußten, – glänzend mit dünnster
Oberfläche leicht scheinlächelnden Unlust.

Da: der welke, faltige Stemmer,
der alte, der nur noch trommelt,
eingegangen in seiner gewaltigen Haut, als hätte sie früher
zwei Männer enthalten, und einer
läge nun schon auf dem Kirchhof, und er überlebte den andern,
taub und manchmal ein wenig
wirr, in der verwitweten Haut.

Aber der junge, der Mann, als wär er der Sohn eines Nackens
und einer Nonne: prall und strammig erfüllt
mit Muskeln und Einfalt.

Oh ihr,
die ein Leid, das noch klein war,
einst als Spielzeug bekam, in einer seiner
langen Genesungen…

Du, der mit dem Aufschlag,
wie nur Früchte ihn kennen, unreif,
täglich hundertmal abfällt vom Baum der gemeinsam
erbauten Bewegung (der, rascher als Wasser, in wenig
Minuten Lenz, Sommer und Herbst hat) –
abfält und anprallt ans Grab:
manchmal, in halber Pause, will dir ein liebes
Antlitz entstehn hinüber zu deiner selten
zärtlichen Mutter; doch an deinen Körper verliert sich,
der es flächig verbraucht, das schüchtern
kaum versuchte Gesicht… Und wieder
klatscht der Mann in die Hand zu dem Ansprung, und eh dir

çiçeklenen tozuna bulanan, yine bıkkınlığın
o sahte meyvesine döllenen,
asla bilincinde olunmayan – parlayarak incecik
yüzeyiyle hafif sahte tebessümü bıkkınlığın.

İşte: geçkin, buruşuk halterci,
yaşlı olanı, artık sadece trampet çalar,
küçülmüş, büzüşmüş devasa derisinde, sanki eskiden
iki adamı barındırmış da, biri
çoktandır kilise mezarlığında yatarken, o sağ kalmış gibi,
sağır ve bazen de biraz
bunak, dul kalmış derisinin altında.

Ama genç olanı, adam, sanki bir ense
ile bir rahibenin oğlu: fışkırıyor her yanından
kas ve aptallık.

Ey sizler,
bir hastalığa, o henüz küçücükken,
bir zamanlar oyuncak olanlar, uzun
nekahetlerinden birinde...

Sen, sadece olgunlaşmamış meyvelerin
bildiği bir şiddetle
her gün yüzlerce kez yere düşen sen,
hareketin ortak kurulmuş ağacından (ki sudan hızlı, birkaç
dakikada bahar, yaz ve güzü yaşar) –
düşüp de mezara çarpan:
bazen, azıcık nefes aldığında, sevimli
bir yüz ifadesiyle bakacak gibisin nadiren
şefkatli annenden yana; ama çekingen ifade
daha yüzünde beliremeden tükenerek bedeninde
kaybolur gider... Ve yine
el çırpar adam sıçraman için ve sen daha

jemals ein Schmerz deutlicher wird in der Nähe des immer
trabenden Herzens, kommt das Brennen der Fußsohln
ihm, seinem Ursprung, zuvor mit ein paar dir
rasch in die Augen gejagten leiblichen Tränen.
Und dennoch, blindlings,
das Lächeln.....

Engel! o nimms, pflücks, das kleinblütige Heilkraut.
Schaff eine Vase, verwahrs! Stells unter jene, uns *noch* nicht
offenen Freuden; in lieblicher Urne
rühms mit blumiger schwungiger Aufschrift:
"Subrisio Saltat."

Du dann, Liebliche,
du, von den reizendsten Freuden
stumm Übersprungne. Vielleicht sind
deine Fransen glücklich für dich –,
oder über den jungen
prallen Brüsten die grüne metallene Seide
fühlt sich unendlich verwöhnt und entbehrt nichts.
Du,
immerfort anders auf alle des Gleichgewichts
schwankende Waagen
hingelegte Marktfrucht des Gleichmuts,
öffentlich unter den Schultern.

Wo, o *wo* ist der Ort – ich trag ihn im Herzen –,
wo sie noch lange nicht *konnten*, noch von einander
abfieln, wie sich bespringende, nicht recht
paarige Tiere;–
wo die Gewichte noch schwer sind;
wo noch von ihren vergeblich
wirbelnden Stäben die Teller
torkeln…

bir kerecik hissedene kadar bir acıyı hep doludizgin
kalbinin yakınlarında, ayak tabanlarının acısı
ondan, yüreğinden hızlı davranarak
gözlerine doluşuverir sahici gözyaşlarıyla.
Ama yine de, körü körüne,
tebessüm ...

Melek! al bu tebessümü, topla o minik çiçekli şifalı otu.
Bir vazo bul buluştur, koru onu! Arasına koy, bizim *henüz*
bilmediğimiz sevinçlerin; zarif urnada yücelt
kıvrım kıvrım süslü yazıyla:

*Subrisio Saltat.**

Ve sen, tatlı genç kız,
en güzel sevinçlerin
usulca atlayıp geçtiği. Belki de
püsküllerin mutludur senin adına –,
ya da diri
dolgun göğüslerini saran metalik yeşil ipek
müthiş şımartılmış hissediyordur kendini ve de eksiksiz.
Sen,
terazilerin titrek kefelerine
hep başka başka
koyulan pazar meyvesi dinginliğin,
alenen omuzlar arasında.

Nerede, ah *nerede* o yer –kalbimde taşırım onu–,
tüm bunları henüz *beceremedikleri*, henüz birbirlerinden
yere döküldükleri, üst üste binen, tam
çiftleşemeyen hayvanlar gibi;–
o yer ki, ağırlıkların henüz ağır olduğu,
henüz boş yere dönen
çubuklar üzerinde tabakların
yalpaladığı...

Und plötzlich in diesem mühsamen Nirgends, plötzlich
die unsägliche Stelle, wo sich das reine Zuwenig
unbegreiflich verwandelt–, umspringt
in jenes leere Zuviel.
Wo die vielstellige Rechnung
zahlenlos aufgeht.

Plätze, o Platz in Paris, unendlicher Schauplatz,
wo die Modistin, *Madame Lamort*,
die ruhlosen Wege der Erde, endlose Bänder,
schlingt und windet und neue aus ihnen
Schleifen erfindet, Rüschen, Blumen, Kokarden, künstliche
Früchte–, alle
unwahr gefärbt, – für die billigen
Winterhüte des Schicksals.
.....

Engel!: Es wäre ein Platz, den wir nicht wissen, und dorten,
auf unsäglichem Teppich, zeigten die Liebenden, die's hier
bis zum Können nie bringen, ihre kühnen
hohen Figuren des Herzschwungs,
ihre Türme aus Lust, ihre
längst, wo Boden nie war, nur an einander
lehnenden Leitern, bebend, – und *könntens*,
vor den Zuschauern rings, unzähligen lautlosen Toten:
Würfen die dann ihre letzten, immer ersparten,
immer verborgenen, die wir nicht kennen, ewig
gültigen Münzen des Glücks vor das endlich
wahrhaft lächelnde Paar auf gestilltem
Teppich?

Ve ansızın bu meşakkatli yersiz yurtsuzlukta, ansızın
o tarifsiz yer, saf yetersizliğin
anlaşılmaz bir değişimle dönüşüverdiği
o içi boş fazlalığa.
Çok haneli hesabın
rakamların ötesinde tuttuğu.

Meydanlar, ey Paris'teki meydan, sonsuz gösteri yeri,
modacı *Madam Lamort*'un*
dünyanın huzursuz yollarını, sonu gelmez o kurdeleleri
bağlayıp kıvırdığı ve onlardan yeni
fiyonklar, fırfırlar, çiçekler, rozetler, suni
meyveler yarattığı –, hepsi
sahte boyalı, –ucuz
kışlık şapkaları için kaderin.
.....

Melek! Bir meydan olsa bilmediğimiz ve orada,
o tarifsiz halının üstünde gösterse sevenler, burada
asla beceremediklerini, cesurca
yükselen figürlerini kalp sıçrayışlarının,
hazdan kulelerini,
ne zamandır, bir zemine değil, sadece birbirlerine
yaslanan merdivenlerini, sarsılarak, – ve *yapabilseler* bunu,
huzurunda seyircilerin, sayısız sessiz ölünün:
Fırlatırlar mıydı onlar da o zaman
hep biriktirilen, hep saklanan, bizim bilmediğimiz,
ebediyen geçerli son paralarını mutluluğun, nihayet
gerçekten gülümseyen çifte, yatıştırılmış
halıdaki?

DIE SECHSTE ELEGIE

ALTINCI AĞIT

DIE SECHSTE ELEGIE

Feigenbaum, seit wie lange schon ists mir bedeutend,
wie du die Blüte beinah ganz überschlägst
und hinein in die zeitig entschlossene Frucht,
ungerühmt, drängst dein reines Geheimnis.
Wie der Fontäne Rohr treibt dein gebognes Gezweig
abwärts den Saft und hinan: und er springt aus dem Schlaf,
fast nicht erwachend, ins Glück seiner süßesten Leistung.
Sieh: wie der Gott in den Schwan.
..... Wir aber verweilen,
ach, uns rühmt es zu blühn, und ins verspätete Innre
unserer endlichen Frucht gehen wir verraten hinein.
Wenigen steigt so stark der Andrang des Handelns,
daß sie schon anstehn und glühn in der Fülle des Herzens,
wenn die Verführung zum Blühn wie gelinderte Nachluft
ihnen die Jugend des Munds, ihnen die Lider berührt:
Helden vielleicht und den frühe
Hinüberbestimmten,
denen der gärtnernde Tod anders die Adern verbiegt.
Diese stürzen dahin: dem eigenen Lächeln
sind sie voran, wie das Rossegespann in den milden
muldigen Bildern von Karnak dem siegenden König.

Wunderlich nah ist der Held doch den jugendlich Toten.
Dauern
ficht ihn nicht an. Sein Aufgang ist Dasein; beständig
nimmt er sich fort und tritt ins veränderte Sternbild

ALTINCI AĞIT

İncir ağacı, ne zamandır anlamlı benim için,
çiçeklenmeyle neredeyse hiç oyalanmadan
olgunlaşmaya kararlı meyvenin içine,
sessiz sedasız, doldurman saf sırrını.
Fıskiyenin borusu gibi yürütür kıvrık dalların
özsuyunu aşağıdan yukarı: o da sıçrar uykusunda,
âdeta hiç uyanmadan, mutluluğuna en tatlı eserinin.
İşte: kuğuya giren Tanrı gibi.*
..... Bizlerse oyalanırız,
ah, övünürüz çiçek açmakla, ve ihanete uğramış, gireriz
gecikmiş özüne nihai meyvemizin.
Pek az kişide kabarır böyle bir eylem dürtüsü,
tetikte bekletecek ve yüreğin ateşiyle tutuşacak kadar güçlü,
çiçeklenmenin kışkırtıcılığı gecenin ılık esintisi gibi
dokunurken dudaklarının gençliğine, gözkapaklarına
dokunurken kahramanların belki ve erkenden
göçüp gidenlerin,
ölümün, o bahçıvanın damarlarını başka türlü büktüğü.
Onlar ileriye atılır: kendi tebessümlerinden
önde giderler, atlı arabası gibi Karnak'ın hafif
kabartma resimlerindeki muzaffer kralın.

Ne acayip bir yakınlığı vardır kahramanın genç ölülerle.
Beka
kaygısı duymaz o. Çıkışı varoluştur; daima
alıp götürür kendini ve girer değişken yıldız burcuna

seiner steten Gefahr. Dort fänden ihn wenige.
Aber,
das uns finster verschweigt, das plötzlich begeisterte
Schicksal
singt ihn hinein in den Sturm seiner aufrauschenden Welt.
Hör ich doch keinen wie *ihn*. Auf einmal durchgeht
mich
mit der strömenden Luft sein verdunkelter Ton.

Dann, wie verbärg ich mich gern vor der Sehnsucht: O wär ich,
wär ich ein Knabe und dürft es noch werden und säße
in die künftigen Arme gestützt und läse von Simson,
wie seine Mutter erst nichts und dann alles gebar.

War er nicht Held schon in dir, o Mutter,
begann nicht
dort schon, in dir, seine herrische Auswahl?
Tausende brauten im Schooß und wollten *er* sein,
aber sieh: er ergriff und ließ aus–, wählte und konnte.
Und wenn er Säulen zerstieß, so wars, da er ausbrach
aus der Welt deines Leibs in die engere Welt, wo er weiter
wählte und konnte. O Mütter der Helden, o Ursprung
reißender Ströme! Ihr Schluchten, in die sich
hoch von dem Herzrand, klagend,
schon die Mädchen gestürzt, künftig die Opfer dem Sohn.

Denn hinstürmte der Held durch Aufenthalte der Liebe,
jeder hob ihn hinaus, jeder ihn meinende Herzschlag,
abgewendet schon, stand er am Ende der Lächeln,
– anders.

tetikte bekleyen tehlikelerin. Pek az kişi bulabilirdi orada onu.
Ama
karşımızda koyu bir sessizliğe bürünen Kader, ansızın
coşarak
şarkılarla taşır onu fırtınasına, uğultular yükselen dünyasının.
Duymam ki zaten kimseyi *onu* duyduğum gibi. Aniden işler
içime,
esip gelen havayla derinleşen sesi.

Sonra, ne çok isterdim gizlenmeyi özlemden: Ah keşke ben,
keşke olsaydım, olabilseydim bir oğlan çocuğu ve otursaydım
gelecekteki kollarıma dayanarak ve okusaydım Samson'u,*
anasının nasıl önce hiçbir şey doğuramadığını,
sonra da her şeyi doğurduğunu.

Değil miydi o zaten senin içindeyken de kahraman, ey ana,
başlamadı mı
daha orada, senin içinde, asil seçimi?
Binlercesi mayalanıyordu rahimde, *o* olmak istiyorlardı,
ama bak: o yakaladı ve geçti–, seçti ve başardı.
Ve devirdiyse sütunları, kaçıp gittiğindendi
senin gövdenin dünyasından daha dar bir dünyaya, ki orada da
seçti ve başardı. Ey kahraman anaları, ey kaynağı
coşkun nehirlerin! Siz uçurumlar,
yüreğin kıyısından feryatlarla,
kızların da kendini attığı, ileride oğula kurban.

Zira fırtına gibi geçerken kahraman, aşkın duraklarından,
yüceltti onu her biri, onun için çarpan her kalp,
daha dönüp giderken, dururdu tebessümlerin sonunda,
– bambaşka.

DIE SIEBENTE ELEGIE

YEDİNCİ AĞIT

DIE SIEBENTE ELEGIE

Werbung nicht mehr, nicht Werbung, entwachsene Stimme,
sei deines Schreies Natur; zwar schrieest du rein wie der Vogel,
wenn ihn die Jahreszeit aufhebt, die steigende, beinah vergessend,
daß er ein kümmerndes Tier und nicht nur ein einzelnes
Herz sei,
das sie ins Heitere wirft, in die innigen Himmel. Wie er, so
würbest du wohl, nicht minder–, daß, noch unsichtbar,
dich die Freundin erführ, die stille, in der eine Antwort
langsam erwacht und über dem Hören sich anwärmt, –
deinem erkühnten Gefühl die erglühte Gefühlin.

O und der Frühling begriffe–, da ist keine Stelle,
die nicht trüge den Ton der Verkündigung. Erst jenen kleinen
fragenden Auflaut, den, mit steigernder Stille,
weithin umschweigt ein reiner bejahender Tag.
Dann die Stufen hinan, Ruf-Stufen hinan, zum geträumten
Tempel der Zukunft–; dann den Triller, Fontäne,
die zu dem drängenden Strahl schon das Fallen zuvornimmt
im versprechlichen Spiel… Und vor sich, den Sommer.

Nicht nur die Morgen alle des Sommers–, nicht nur
wie sie sich wandeln in Tag und strahlen vor Anfang.
Nicht nur die Tage, die zart sind um Blumen,
und oben,
um die gestalteten Bäume, stark und gewaltig.
Nicht nur die Andacht dieser entfalteten Kräfte,
nicht nur die Wege, nicht nur die Wiesen im Abend,
nicht nur, nach spätem Gewitter, das atmende Klarsein,

YEDİNCİ AĞIT

Dil dökmek yok artık, dil dökmek yok, olgunlaşan ses,
çığlığının hakkını ver; gerçi kuşunki gibi berraktı çığlığın,
yükselen mevsim onu havalandırırken, neredeyse unutup
sadece tek bir yüreği değil, ölmeye yazgılı bir hayvanı,
enginlere,
derin göklere fırlattığını. En az onun kadar,
sen de çağırırdın, –henüz kendini göstermeyen
sessiz sevgilin, duysun da seni, içinde usulca doğsun
bir cevap ve dinlerken, dinlerken ısınsın diye,–
yüreklenen duygularının tutuşturduğu duygudaşın.

Ah, bahar da anlasın –, hiçbir yer yok ki
taşımasın müjdenin sedasını. Önce o küçük,
soran nida, ki o nidayı, yükselen sessizlikle,
tümüyle sarıp sarmalar olumlayan billur bir gün.
Sonra basamakları, çağrı basamakları, düşlenen
tapınağına çıkan geleceğin–; sonra şakıma, fıskiyesi
yükselen suyu daha dökülmeden yakalayan
vaatkâr oyunun... Ve önü, yaz.

Değil sadece, bütün sabahları yazın–, değil sadece
güne dönüşmeleri ve parlamaları şafakla.
Değil sadece, çiçeklerin çevresinde nazik ve yumuşak,
ve yukarıda,
yapılı ağaçların etrafında güçlü ve görkemli günler.
Huşusu değil sadece tezahür eden bu güçlerin,
patikalar değil sadece, akşam çayırları değil,
değil sadece, geç vakit fırtına sonrası nefes alan berraklık,

nicht nur der nahende Schlaf und ein Ahnen, abends…
sondern die Nächte! Sondern die hohen, des Sommers,
Nächte, sondern die Sterne, die Sterne der Erde.
O einst tot sein und sie wissen unendlich,
alle die Sterne: denn wie, wie, wie sie vergessen!

Siehe, da rief ich die Liebende. Aber nicht *sie* nur
käme… Es kämen aus schwächlichen Gräbern
Mädchen und ständen… Denn, wie beschränkt ich,
wie, den gerufenen Ruf? Die Versunkenen suchen
immer noch Erde. – Ihr Kinder, ein hiesig
einmal ergriffenes Ding gälte für viele.
Glaubt nicht, Schicksal sei mehr, als das Dichte der Kindheit;
wie überholtet ihr oft den Geliebten, atmend,
atmend nach seligem Lauf, auf nichts zu,
ins Freie.

Hiersein ist herrlich. Ihr wußtet es, Mädchen, *ihr* auch,
die ihr scheinbar entbehrtet, versankt –, ihr,
in den ärgsten
Gassen der Städte, Schwärende, oder dem Abfall
Offene. Denn eine Stunde war jeder, vielleicht nicht
ganz eine Stunde, ein mit den Maßen der Zeit kaum
Meßliches zwischen zwei Weilen –, da sie ein Dasein
hatte. Alles. Die Adern voll Dasein.
Nur, wir vergessen so leicht, was der lachende Nachbar
uns nicht bestätigt oder beneidet. Sichtbar
wollen wirs heben, wo doch das sichtbarste Glück uns
erst zu erkennen sich giebt, wenn wir es innen
verwandeln.

Nirgends, Geliebte, wird Welt sein, als innen.
Unser

değil sadece, yaklaşan uyku ve bir sezgi, akşamları...
fakat geceler! Fakat engin geceleri yazın,
geceleri, yıldızları, yıldızları dünyanın.
Ah, bir gün ölü olmak ve onları bilmek sonsuza kadar,
tümünü, tüm yıldızları: zira nasıl, nasıl, nasıl unutulur onlar!

Bak, o zaman çağırırdım seven kadını. Ama sadece *o* olmazdı
gelen... çelimsiz mezarlardan çıkıp gelirdi
kızlar ve kalırlardı... Zira nasıl sınırlayabilirim ki,
nasıl, çağrılmış çağrıyı? Derinlerdekiler arar
hâlâ toprağı. – Siz çocuklar, burada
bir kez yakalanan şey, pek çok şeyin yerine geçerdi.
Sanmayın ki kader çocukluğun yoğunluğundan daha fazlası;
nasıl da geride bırakırdınız sevgiliyi, soluk soluğa,
soluk soluğa koşarak mutlulukla, hiçbir şeye,
enginliğe doğru.

Burada olmak muhteşem. Siz de bilirdiniz kızlar, *siz* de,
sadece görünüşte mahrumdunuz her şeyden, sizler,
dibe vuranlar,
en berbat sokaklarında şehirlerin, çürüyenler ya da kopup
gitmeye açık olanlar. Zira bir saat, belki de
bir saatten az, zamana pek de vurulamayan
ölçülerle arasındaydı iki durağın herkes –, bir varoluşa
sahipti. Her şeye. Damarları doluydu varoluşla.
Fakat öyle kolay unuturuz ki, gülen komşunun
onaylamadıklarını ya da kıskanmadıklarını. Görünür
kılmak isteriz, oysa ki en görünür mutluluk
gösterir kendisini bize ancak onu içimizde
dönüştürdüğümüzde.

Hiçbir yerde, sevgili, dünya hiçbir yerde, sadece içimizde.
Bizim

Leben geht hin mit Verwandlung. Und immer geringer
schwindet das Außen. Wo einmal ein dauerndes Haus war,
schlägt sich erdachtes Gebild vor, quer, zu Erdenklichem
völlig gehörig, als ständ es noch ganz im Gehirne.
Weite Speicher der Kraft schafft sich der Zeitgeist, gestaltlos
wie der spannende Drang, den er aus allem gewinnt.
Tempel kennt er nicht mehr. Diese, des Herzens,
Verschwendung
sparen wir heimlicher ein. Ja, wo noch eins übersteht,
ein einst gebetetes Ding, ein gedientes,
geknietes–,
hält es sich, so wie es ist, schon ins Unsichtbare hin.
Viele gewahrens nicht mehr, doch ohne den Vorteil,
daß sie's *innerlich* baun, mit Pfeilern und Statuen,
größer!

Jede dumpfe Umkehr der Welt hat solche
Enterbte,
denen das Frühere nicht und noch nicht das Nächste gehört.
Denn auch das Nächste ist weit für die Menschen. *Uns* soll
dies nicht verwirren; es stärke in uns
die Bewahrung der noch erkannten Gestalt. – Dies *stand*
einmal unter Menschen,
mitten im Schicksal stands, im vernichtenden, mitten
im Nichtwissen-Wohin stand es, wie seiend, und bog
Sterne zu sich aus gesicherten Himmeln. Engel,
dir noch zeig ich es, *da*! in deinem Anschaun
steh es gerettet zuletzt, nun endlich aufrecht.
Säulen, Pylone, der Sphinx, das strebende Stemmen,
grau aus vergehender Stadt oder aus fremder, des Doms.

War es nicht Wunder? O staune, Engel, denn *wir* sinds,
wir, o du Großer, erzähls, daß wir solches vermochten,
mein Atem

hayatımız akar gider dönüşümle. Ve giderek
silinir dışarısı. Bir zamanlar köklü bir evin olduğu yerde,
tasarlanmış bir yapı dayatır kendini, tamamen
ölçüp biçmeye tâbi, hâlâ sırf beynin içindeymişçesine.
Gücün geniş mahzenlerini kurar kendine dönemin ruhu,
her şeyden kazandığı o gergin iştiyak gibi biçimsiz.
Tapınakları tanımaz artık. Bundan, yüreğin
bu savurganlığından
gizlice vazgeçeriz. Evet, kalmış olsa bile ayakta biri,
bir zamanlar dua edilmiş, önünde diz çökülmüş
kadim bir şey –,
öylece yükselir, durduğu yerde, görünmezliğe.
Çokları algılamaz bile artık, fakat mahrumdurlar da,
Onu kendi *içlerinde* yükseltmekten, sütunlar ve heykellerle,
azametle!

Dünyada her kasvetli değişimde böyle mirastan edilmişler
vardır,
ne geçmiş onlara aittir artık ne de henüz gelecek.
Zira en yakın gelecek de insanlara uzaktır. Yanıltmasın bu
bizleri; güçlendirsin muhafazasını içimizde
hâlâ görülebilen biçimin. – O ki *dururdu*
bir zamanlar insanlar arasında,
kaderin, yıkıcı kaderin ortasında dururdu, ortasında
nereye-gideceğini-bilmeme'nin, varlığıyla ve kendisine doğru
eğerdi yıldızları korunmuş göklerden. Melek,
bir *sana* gösteririm artık, *işte*! senin bakışınla
doğrulup kurtulsun son bir kez, dimdik nihayet.
Sütunlar, pilonlar,* Sfenks, azimle yükselişi
fani ya da yabancı şehirden, kurşuni katedralin.

Mucize değil miydi? Ey melek, bak da şaşır, zira bu *biziz*,
biz, sen ki yücesin, anlat nelere kâdiriz,
benim nefesim

reicht für die Rühmung nicht aus. So haben wir dennoch
nicht die Räume versäumt, diese gewährenden, diese
unseren Räume. (Was müssen sie fürchterlich groß sein,
da sie Jahrtausende nicht unseres Fühlns überfülln.)
Aber ein Turm war groß, nicht wahr? O Engel, er war es, –
groß, auch noch neben dir? Chartres war groß–, und Musik
reichte noch weiter hinan und überstieg uns. Doch selbst nur
eine Liebende–, oh, allein am nächtlichen Fenster .....
reichte sie dir nicht ans Knie–?
Glaub *nicht*, daß ich werbe.
Engel, und würb ich dich auch! Du kommst nicht.
Denn mein
Anruf ist immer voll Hinweg; wider so starke
Strömung kannst du nicht schreiten. Wie ein gestreckter
Arm ist mein Rufen. Und seine zum Greifen
oben offene Hand bleibt vor dir
offen, wie Abwehr und Warnung,
Unfaßlicher, weitauf.

övmeye yetmez. Nitekim her şeye rağmen biz
mekânlardan vazgeçmedik, o cömert,
bizim olan mekânlardan. (Ne korkunç büyükmüş ki bunlar,
dolup taşmadılar binlerce yıllık hislerimizle.)
Ama bir kule uluydu, değil mi? Ey melek, uluydu, –
senin yanında bile? Chartres* uluydu–, ve müzik
daha da ötelere ulaşır, aşardı bizi. Fakat
seven bir kız bile–, ah, geceleyin pencerede yapayalnız...
yetişmez miydi senin dizine–?

Sanma ki, çağırıyorum.
Melek, ne kadar çağırırsam çağırayım seni! Gelmezsin.
Zira benim
davetim hep engellerle dolu; böyle güçlü
bir akıntıya karşı ilerleyemezsin. Uzatılmış
bir kol gibidir benim seslenişim. Ve kavraman için,
onun açık eli, senin önünde durur
ret ve ikaz gibi,
apaçık, akıl sır ermez melek.

DIE ACHTE ELEGIE

SEKİZİNCİ AĞIT

DIE ACHTE ELEGIE

Rudolf Kassner zugeeignet

Mit allen Augen sieht die Kreatur
das Offene. Nur unsre Augen sind
wie umgekehrt und ganz um sie gestellt
als Fallen, rings um ihren freien Ausgang.
Was draußen *ist*, wir wissens aus des Tiers
Antlitz allein; denn schon das frühe Kind
wenden wir um und zwingens, daß es rückwärts
Gestaltung sehe, nicht das Offne, das
im Tiergesicht so tief ist. Frei von Tod.
Ihn sehen wir allein; das freie Tier
hat seinen Untergang stets hinter sich
und vor sich Gott, und wenn es geht, so geht's
in Ewigkeit, so wie die Brunnen gehen.

Wir haben nie, nicht einen einzigen Tag,
den reinen Raum vor uns, in den die Blumen
unendlich aufgehn. Immer ist es Welt
und niemals Nirgends ohne Nicht: das Reine,
Unüberwachte, das man atmet und
unendlich *weiß* und nicht begehrt. Als Kind
verliert sich eins im Stilln an dies und wird
gerüttelt. Oder jener stirbt und *ists*.
Denn nah am Tod sieht man den Tod nicht mehr
und starrt *hinaus*, vielleicht mit großem
Tierblick.

SEKİZİNCİ AĞIT

Rudolf Kassner'e ithafen

Tüm gözleriyle görür mahlûkat
enginliği. Sadece bizim gözlerimiz
tersine çevrilmiş ve etrafına dizilmiş
tuzaklar gibidir özgürlüğe açılan kapılarının.
Dışarıda ne *olduğunu*, sırf hayvanın
yüzünde görürüz; zira çocuğu da daha küçükten
çevirir ve zorlarız tersten görmeye
biçimleri, göremesin diye enginliği, o ki hayvan yüzünde
öylesine derin. Ölümden azade.
Ölümü sadece biz görürüz. Özgür hayvan
yok oluşunu daima geride bırakmıştır
ve önündedir Tanrı, gittiğinde de ebediyete
gider, çeşmelerin aktığı gibi.
Bizim asla, tek bir gün bile,
yoktur önümüzde saf uzam, çiçeklerin
sonsuzca açtığı. Dünya vardır hep,
hiçbir-yerdelik ve hiçbir-zamandalık değil asla: o yer ki saf,
gözetimsiz, solunan ve
sonsuzca *bilinen* ve arzulanmayandır. Çocukken
insan sessizce dalıp gider o âleme ve hemen
sarsılıp kendine getirilir. Veya ölür ve *o olur*.
Zira ölüme yakınken insan ölümü göremez artık
ve diker gözünü *dışarıya*, belki de kocaman açarak,
hayvan bakışlarıyla.

Liebende, wäre nicht der andre, der
die Sicht verstellt, sind nah daran und staunen…
Wie aus Versehn ist ihnen aufgetan
hinter dem andern… Aber über ihn
kommt keiner fort, und wieder wird ihm Welt.
Der Schöpfung immer zugewendet, sehn
wir nur auf ihr die Spiegelung des Frein,
von uns verdunkelt. Oder daß ein Tier,
ein stummes, aufschaut, ruhig durch uns durch.
Dieses heißt Schicksal: gegenüber sein
und nichts als das und immer gegenüber.

Wäre Bewußtheit unsrer Art in dem
sicheren Tier, das uns entgegenzieht
in anderer Richtung–, riß es uns herum
mit seinem Wandel. Doch sein Sein ist ihm
unendlich, ungefasst und ohne Blick
auf seinen Zustand, rein, so wie sein Ausblick.
Und wo wir Zukunft sehn, dort sieht es Alles
und sich in Allem und geheilt für immer.

Und doch ist in dem wachsam warmen Tier
Gewicht und Sorge einer großen Schwermut.
Denn ihm auch haftet immer an, was uns
oft überwältigt, – die Erinnerung,
als sei schon einmal das, wonach man drängt,
näher gewesen, treuer und sein Anschluß
unendlich zärtlich. Hier ist alles Abstand,
und dort wars Atem. Nach der ersten Heimat
ist ihm die zweite zwitterig und windig.
O Seligkeit der *kleinen* Kreatur,
die immer *bleibt* im Schooße, der sie austrug;
o Glück der Mücke, die noch *innen* hüpft,
selbst wenn sie Hochzeit hat: denn Schooß ist Alles.

Olmasa bakışı perdeleyen diğeri,
sevenler çok yaklaşır buna ve hayret ederler…
Sanki kazara önlerine serilir
diğerinin ardında... Ama onu, ölümü kimse
aşamaz ve tekrar karşısındadır dünya.
Dönerek yaradılışa hep yüzümüzü,
sadece yansımasını görürüz, kararttığımız
özgürlüğün. Veya bir hayvanın, dilsiz
bir hayvanın, başını kaldırıp bakışlarıyla delip geçtiğini bizi.
Kader bunun adı: karşısında olmak,
başka bir şey değil, hep karşısında.

Bizimki gibi bir bilinç olsaydı
emin hayvanda, karşılaşsaydı bizimle,
başka bir yöne giderken – alıp götürürdü bizi
kendi yoluna. Fakat varlığı
sonsuzdur kendisi için, kavramaz, görmez
halini, saftır, uzaklara bakışı gibi.
Ve bizim geleceği gördüğümüz yerde, o her şeyi görür
ve kendisini her şeyde ve sağalmıştır ebediyen.

Yine de, tetikteki sıcak hayvanda
ağırlığı ve endişesi vardır büyük bir hüznün.
Zira onun da hâlâ derinlerinde bir yerdedir, bizi
sık sık alt üst eden şey – ısrarla aradığımız;
bize daha yakın, daha sadık,
aradaki bağın ise sonsuz şefkatli olduğu
zamanların hatırası. Burada her şey mesafe,
orada ise nefesti. İlk yurdundan sonra
ikincisi onun için muğlak ve sallantılı.
Ey saadeti *küçük* mahlûkun,
ki hep *kalır* içinde kendisini taşıyan rahmin;
ey mutluluğu sivrisineğin, zıplar hâlâ *içerde*,
düğün gününde bile: zira her şeydir rahim.

Und sieh die halbe Sicherheit des Vogels,
der beinah beides weiß aus seinem Ursprung,
als wär er eine Seele der Etrusker,
aus einem Toten, den ein Raum empfing,
doch mit der ruhenden Figur als Deckel.
Und wie bestürzt ist eins, das fliegen muß
Und stammt aus einem Schooß. Wie vor sich selbst
erschreckt, durchzuckts die Luft, wie wenn ein Sprung
durch eine Tasse geht. So reißt die Spur
der Fledermaus durchs Porzellan des Abends.

Und wir: Zuschauer, immer, überall,
dem allen zugewandt und nie hinaus!
Uns überfüllts. Wir ordnens. Es zerfällt.
Wir ordnens wieder und zerfallen selbst.

Wer hat uns also umgedreht, dass wir,
was wir auch tun, in jener Haltung sind
von einem, welcher fortgeht? Wie er auf
dem letzten Hügel, der ihm ganz sein Tal
noch einmal zeigt, sich wendet, anhält, weilt–,
so leben wir und nehmen immer Abschied.

Bak, bir yarısıyla güvendedir kuş,
neredeyse ikisini de bilir kökenlerinden,
sanki bir Etrüsk ruhu,
bir mekânın kabul ettiği bir ölüden çıkan
ama bir figürdür kapakta uzanan.
Ve nasıl da dehşet içindedir rahimden çıkıp
uçmak zorunda kalan. Kendisinden
korkmuşçasına çırpınır havada, fincana
yürüyen bir çatlak gibi. Yarar geçer yarasanın izi
gecenin porselenini.

Ve biz: seyirciyiz, daima, her yerde,
bütün bunlarla karşı karşıya, asla ötesinde değil!
Dolup taşar içimiz. Düzene sokarız. Dağılır.
Yeniden düzene sokar ve dağılırız kendimiz.

Kim böyle döndürüp çevirdi ki bizi,
ne yaparsak yapalım, duruşumuz hep
ayrılıp giden birinin duruşu? O nasıl dururs a
son tepede, ona vadisini baştan başa bir kez daha
gösteren; nasıl dönüp bakar, durur, beklerse –,
biz de öyle yaşar ve hep vedalaşırız.

DIE NEUNTE ELEGIE

DOKUZUNCU AĞIT

DIE NEUNTE ELEGIE

Warum, wenn es angeht, also die Frist des Daseins
hinzubringen, als Lorbeer, ein wenig dunkler als alles
andere Grün, mit kleinen Wellen an jedem
Blattrand (wie eines Windes Lächeln) –: warum dann
Menschliches müssen – und, Schicksal vermeidend,
sich sehnen nach Schicksal?...

Oh, *nicht*, weil Glück *ist*,
dieser voreilige Vorteil eines nahen Verlusts.
Nicht aus Neugier, oder zur Übung des Herzens,
das auch im Lorbeer *wäre*...

Aber weil Hiersein viel ist, und weil uns scheinbar
alles das Hiesige braucht, dieses Schwindende, das
seltsam uns angeht. Uns, die Schwindendsten.
Ein Mal
jedes, nur *ein* Mal. *Ein* Mal und nichtmehr. Und wir auch
ein Mal. Nie wieder. Aber dieses
ein Mal gewesen zu sein, wenn auch nur *ein* Mal:
irdisch gewesen zu sein, scheint nicht widerrufbar.

Und so drängen wir uns und wollen es leisten,
wollens enthalten in unsern einfachen Händen,
im überfüllteren Blick und im sprachlosen Herzen.
Wollen es werden. – Wem es geben? Am liebsten
alles behalten für immer... Ach, in den andern Bezug,
wehe, was nimmt man hinüber? Nicht das Anschaun, das hier

DOKUZUNCU AĞIT

Neden, mesele ömrün vadesini
doldurmaksa eğer, defne olarak, biraz daha koyu
diğer tüm yeşillerden, küçük dalgalarla bezeli her bir
yaprağın kenarı (bir rüzgârın tebessümü gibi) –: neden öyleyse
insani mecburiyetler – ve kaderden kaçınarak,
kaderin hasretini çekmek niye? ...

Ah, mutluluk *var* diye *değil*,
bu tez canlı kazanç, yakın bir kayıptan kurtarılan.
Değil meraktan ya da talimi için yüreğin,
defnede de zaten olan...

Ama mühim burada olmak ve görünüşte bize
ihtiyacı var buradaki her şeyin, tuhaf bir biçimde
bizimle ilişkili bu faniliğin. Biz ki hepsinden daha faniyiz.
Bir kereciktir
her şey, tek *bir* kere. *Bir* kere ve bir daha asla. Ve bizler de
bir kere. Bir daha asla. Ama bu
bir kere var olmak, sadece bir kereliğine bile olsa:
dünyada olmak, geri alınamaz gibi.

Biz de asılırız hayata ve üstesinden gelmek isteriz,
isteriz yalın ellerimize almak,
dolup taşan bakışlarımıza ve dilsiz kalbimize.
Ta kendisi olmak isteriz. – Kime verebiliriz ki? En iyisi
her şeyi ebediyen elinde tutmak... Ah, öteki âleme,
heyhat, ne götürülür ki öteye? Burada yavaş yavaş

langsam erlernte, und kein hier Ereignetes. Keins.
Also die Schmerzen. Also vor allem das Schwersein,
also der Liebe lange Erfahrung, – also
lauter Unsägliches. Aber später,
unter den Sternen, was solls: *die* sind *besser* unsäglich.
Bringt doch der Wanderer auch vom Hange des Bergrands
nicht eine Hand voll Erde ins Tal, die Allen unsägliche, sondern
ein erworbenes Wort, reines, den gelben und blaun
Enzian. Sind wir vielleicht *hier*, um zu sagen: Haus,
Brücke, Brunnen, Tor, Krug, Obstbaum, Fenster, –
höchstens: Säule, Turm … aber zu *sagen*, verstehs,
oh zu sagen so, wie selber die Dinge niemals
innig meinten zu sein. Ist nicht die heimliche List
dieser verschwiegenen Erde, wenn sie die Liebenden drängt,
daß sich in ihrem Gefühl jedes und
jedes entzückt?
Schwelle: was ists für zwei
Liebende, daß sie die eigne ältere Schwelle der Tür
ein wenig verbrauchen, auch sie, nach den vielen vorher
und vor den Künftigen …, leicht.

Hier ist des *Säglichen* Zeit, *hier* seine Heimat.
Sprich und bekenn. Mehr als je
fallen die Dinge dahin, die erlebbaren, denn,
was sie verdrängend ersetzt, ist ein Tun ohne Bild.
Tun unter Krusten, die willig zerspringen, sobald
innen das Handeln entwächst und sich anders
begrenzt.
Zwischen den Hämmern besteht
unser Herz, wie die Zunge
zwischen den Zähnen, die doch,
dennoch, die preisende bleibt.

Preise dem Engel die Welt, nicht die unsägliche, *ihm*
kannst du nicht großtun mit herrlich Erfühltem; im Weltall,

öğrenilmiş görmeyi değil, ne de burada olan bitenleri. Hiçbirini.
Acıları öyleyse. Öyleyse, yüreğin ağırlığını en başta,
aşkın uzun tecrübesini, – öyleyse
bir sürü tarifsiz şeyi. Ama sonra,
yıldızların altında, ne çare: *onların* tarifsiz kalması *en iyisi.*
Getirmez ki gezgin de dağın yamacından
vadiye bir avuç toprak, herkes için tarifsiz olan,
ama getirir öğrendiği saf bir kelimeyi, getirir sarı ve mavi
kantaron. Acaba biz şunları söylemek için mi *buradayız*: ev,
köprü, çeşme, kapı, testi, meyve ağacı, pencere, –
çok çok da: sütun, kule... ama öyle *söylemeli* ki, anlasana,
ah, *öyle* söylemeli ki, şeylerin asla
derinden ifade edemediği gibi.
Gizli kurnazlığı değil midir bu ketum dünyanın,
sevenleri bir araya getirince, hislerinde her şeyin ama her şeyin
coşkuyla esrimesi?
Eşik: nedir ki iki
seven için, kadim eşiğini kapılarının
birazcık aşındırmak, kendilerinden öncekiler
ve sonrakiler gibi..., hafiften.

Burasıdır zamanı *tarif edilebilenin*, *burası* yeri yurdu.
Söyle ve kabul et. Her zamankinden daha çok
eksilir gider yaşanabilir şeyler, zira,
onları kovup yerlerine geçer manasız eylem.
Eylem ki altında kabukların, hemen çatlamaya hazırdır,
içerideki hareket büyüyüp de kendine başka bir sınır
çizer çizmez.
Çekiçler arasında yaşamaya devam eder
yüreğimiz, dil gibi,
dişler arasındaki,
her şeye rağmen övgüden vazgeçmeyen.

Methet meleğe dünyayı, tarifsiz dünyayı değil ama, *onu*
etkileyemezsin muhteşem hislerinle; uzayda,

wo er fühlender fühlt, bist du ein Neuling. Drum zeig
ihm das Einfache, das, von Geschlecht zu Geschlechtern
gestaltet,
als ein Unsriges lebt, neben der Hand
und im Blick.
Sag ihm die Dinge. Er wird staunender stehn; wie du standest
bei dem Seiler in Rom, oder beim Töpfer am Nil.
Zeig ihm, wie glücklich ein Ding sein kann, wie schuldlos und
unser,
wie selbst das klagende Leid rein zur Gestalt sich entschließt,
dient als ein Ding, oder stirbt in ein Ding–, und jenseits
selig der Geige entgeht. – Und diese, von Hingang
lebenden Dinge verstehn, daß du sie rühmst;
vergänglich,
traun sie ein Rettendes uns, den Vergänglichsten, zu.
Wollen, wir sollen sie ganz im unsichtbarn Herzen verwandeln
in – o unendlich – in uns! Wer wir am Ende auch seien.

Erde, ist es nicht dies, was du willst: *unsichtbar*
in uns erstehn? – Ist es dein Traum nicht,
einmal unsichtbar zu sein? – Erde! unsichtbar!
Was, wenn Verwandlung nicht, ist dein drängender Auftrag?
Erde, du liebe, ich will. Oh glaub, es bedürfte
nicht deiner Frühlinge mehr, mich dir zu gewinnen
– *einer*,
ach, ein einziger ist schon dem Blute zu viel.
Namenlos bin ich zu dir entschlossen, von weit her.
Immer warst du im Recht, und dein heiliger Einfall
ist der vertrauliche Tod.

Siehe, ich lebe. Woraus? Weder Kindheit noch Zukunft
werden weniger... Überzähliges Dasein
entspringt mir im Herzen.

onun daha bir hissederek hissettiği yerde, bir çömezsin sen.
Ona basit şeyleri göster, nesilden nesile
yoğrulup
bizden bir parça olarak yaşayan, ellerimizin yanında
ve bakışımızda.
Şeyleri anlat ona. Şaşırıp kalacaktır; senin de kalakaldığın gibi
Roma'daki urgancının ya da Nil'deki çömlekçinin yanında.
Göster ona: bir şey nasıl da mutlu olabilir, nasıl da masum ve
bizim,
ağıt yakan ıstırap bile nasıl saf biçimde karar kılar,
bir şey olarak hizmet eder ya da bir şeyde ölür –, ve ötesinde
kemanın saadetle sıyrılır gider. – Ve bunlar, ölümden
beslenen şeyler, anlarlar senin kendilerini övdüğünü;
faniliklerinde,
medet umarlar bizden, en fanilerden.
İsterler ki onları tümüyle dönüştürelim görünmez yürekte,
ah, ebediyen, kendimize! Kim olursak olalım nihayetinde.

Dünya, bu değil mi senin istediğin, *görünmeden*
dirilmek içimizde? – Hayalin değil mi,
bir kez görünmez olmak? Dünya! görünmez!
Ne, dönüşüm değil de nedir senin acil görevin?
Dünya, sevgili dünya, ben isterim. Ah inan, gerek
yok artık bütün o baharlarına, beni kazanmak için
– bir tanesi,
ah, tek bir tanesi bile yeter de artar kana.
Her şeyimle yazgılıyım sana, ta öteden beri.
Hep haklıydın sen ve senin o müthiş buluşun
cana yakın ölüm.

Bak, yaşıyorum. Neyle? Ne çocukluk ne de gelecek
azalıyor... Sayısız varoluş
filizleniyor yüreğimde.

DIE ZEHNTE ELEGIE

ONUNCU AĞIT

DIE ZEHNTE ELEGIE

Daß ich dereinst, an dem Ausgang der grimmigen Einsicht,
Jubel und Ruhm aufsinge zustimmenden Engeln.
Daß von den klar geschlagenen Hämmern des Herzens
keiner versage an weichen, zweifelnden oder
reißenden Saiten. Daß mich mein strömendes Antlitz
glänzender mache; daß das unscheinbare Weinen
blühe. O wie werdet ihr dann, Nächte, mir lieb sein,
gehärmte. Daß ich euch knieender nicht, untröstliche
Schwestern,
hinnahm, nicht in euer gelöstes
Haar mich gelöster ergab. Wir, Vergeuder
der Schmerzen.
Wie wir sie absehn voraus, in die traurige Dauer,
ob sie nicht enden vielleicht. Sie aber sind ja
unser winterwähriges Laub, unser
dunkeles Sinngrün,
eine der Zeiten des heimlichen Jahres–, nicht nur
Zeit–, sind Stelle, Siedelung, Lager, Boden, Wohnort.

Freilich, wehe, wie fremd sind die Gassen der Leid-Stadt,
wo in der falschen, aus Übertönung gemachten
Stille, stark, aus der Gußform des Leeren der Ausguß
prahlt: der vergoldete Lärm, das platzende Denkmal.
O, wie spurlos zerträte ein Engel ihnen
den Trostmarkt,
den die Kirche begrenzt, ihre fertig gekaufte:
reinlich und zu und enttäuscht wie ein Postamt
am Sonntag.

ONUNCU AĞIT

Günün birinde, o ürperten kavrayıştan sonra
sevinç ve coşkuyla seslensem tasvip eden meleklere.
Yüreğin dupduru çınlayan vuruşları
hiç susmasa gevşek, şüpheci ya da
kopmuş teller yüzünden. Çağlayan yüzüm
daha da ışıltılı kılsa beni; görünmez ağlamalar
çiçek açsa. Ah, o zaman sizi, bitkin geceler, ne çok
severdim. Diz çökerek önünüzde, avutulamayan
kız kardeşler,
ben nasıl sizi kabul edemedim, çözülmüş saçlarınıza
bırakarak kendimi, nasıl oldu da çözülmedim. Biz,
boşa harcayanlar acıları.
Sanki kestirmeye çalışırız, hüzünlü süreden,
bitip bitmeyeceklerini. Oysa ki acılar
kışın dökülmeyen yapraklarımızdır bizim, her daim
koyu anlam yeşilimiz,
mevsimlerinden *biri* mahrem senenin – sadece
mevsim de değil– yer, yerleşim, konak, toprak, ev.

Heyhat, ne kadar da yabancıdır sokakları acılar şehrinin,
orada, birbirini bastıran seslerden yapılma
sahte sessizlikte böbürlenir, boşluğun kalıbından dökülmüş
yaldızlı gürültü, çatlayıp kırılan heykel.
Ah, nasıl da iz bırakmadan ezer geçerdi bir melek onların
teselli panayırını,
bitişiğinde de kilise, hazır satın aldıkları:
tertemiz ve kapalı ve pazar günü bir postane gibi
hayal kırıklığı içinde.

Draußen aber kräuseln sich immer die Ränder von Jahrmarkt.
Schaukeln der Freiheit! Taucher und Gaukler
des Eifers!
Und des behübschten Glücks figürliche Schießstatt,
wo es zappelt von Ziel und sich blechern benimmt,
wenn ein Geschickterer trifft. Vom Beifall zu Zufall
taumelt er weiter; denn Buden jeglicher Neugier
werben, trommeln und plärrn. Für Erwachsene aber
ist noch besonders zu sehn, wie das Geld sich vermehrt,
anatomisch,
nicht zur Belustigung nur: der Geschlechtsteil des Gelds,
alles, das Ganze, der Vorgang–, das unterrichtet und macht
fruchtbar .....
..... Oh aber gleich darüber hinaus,
hinter der letzten Planke, beklebt mit Plakaten des "Todlos",
jenes bitteren Biers, das den Trinkenden süß scheint,
wenn sie immer dazu frische Zerstreuungen kaun...,
gleich im Rücken der Planke, gleich dahinter, ists *wirklich*.
Kinder spielen, und Liebende halten einander, – abseits,
ernst, im ärmlichen Gras, und Hunde haben Natur.
Weiter noch zieht es den Jüngling; vielleicht, daß er eine junge
Klage liebt ..... Hinter ihr her kommt er in Wiesen. Sie sagt:
– Weit. Wir wohnen dort draußen.....
Wo? Und der Jüngling
folgt. Ihn rührt ihre Haltung. Die Schulter,
der Hals–, vielleicht
ist sie von herrlicher Herkunft. Aber er läßt sie, kehrt um,
wendet sich, winkt... Was solls? Sie ist eine Klage.

Nur die jungen Toten, im ersten Zustand
zeitlosen Gleichmuts, dem der Entwöhnung,
folgen ihr liebend. Mädchen
wartet sie ab und befreundet sie. Zeigt ihnen leise,
was sie an sich hat. Perlen des Leids und die feinen
Schleier der Duldung. – Mit Jünglingen geht sie schweigend.

Dışarıda ise dalgalanır hep kenarları yıllık panayırın.
Özgürlüğün salıncakları! Coşkulu hevesin dalgıçları,
hokkabazları!
Ve allanıp pullanmış mutluluklarla dolu atış tezgâhında
kıpır kıpırdır hedef ve teneke gibi öter
isabet ettirdiğinde becerikli biri. Alkışlardan rastlantılara,
sendeleyerek devam eder yoluna; zira her tür merakın tezgâhı
çağırır ısrarla, davul sesleri ve zırıltılarla. Yetişkinler içinse
asıl görülecek şey, paranın nasıl çoğaldığı,
anatomik olarak,
eğlenmek için değildir sadece: paranın cinsel organı,
her şey, bütün bunlar, olayın kendisi –, öğreticidir ve
bereketli kılar .....
..... Fakat az ötede,
arkasında son tahta perdenin, afişleriyle kaplı "Ölümsüz"ün,
içenlere tatlı gelen o acı biranın
yanında hep taze eğlencelikler çiğnendiği zaman...
o tahta perdenin hemen ardında, öbür tarafında *gerçekler*.
Çocuklar oynar, sevenler kucaklaşır, – kenarda köşede,
ciddiyetle, cılız çimlerde ve köpekler tabiatın içinde.
Delikanlıyı uzaklar çeker; belki de genç bir
Ağıt'ı sevmektedir ..... Onun peşi sıra çayırlara gider. Der ki:
– Uzakta. Ta ötede otururuz biz...
Nerede? Ve delikanlı
takılır peşine. Dokunur ona Ağıt'ın duruşu. Omuzları,
boynu–, belki de
asildir soyu. Ama vazgeçer ondan, geri döner,
dönüp bakar, el sallar... Ne yapalım? O bir Ağıt.

Sadece genç ölüler, ilk halinde
ebedi dinginliğin, mahrumiyetin,
severek gider onun peşinden. Kızları
durup bekler Ağıt, arkadaş olur onlarla. Usulca gösterir
neyi varsa. Acının incilerini, incecik
tüllerini tahammülün. – Delikanlılarla sessizce yürür gider.

Aber dort, wo sie wohnen, im Tal, der Älteren eine, der Klagen,
nimmt sich des Jünglinges an, wenn er fragt: – Wir waren,
sagt sie, ein Großes Geschlecht, einmal, wir Klagen. Die Väter
trieben den Bergbau dort in dem großen Gebirg; bei Menschen
findest du manchmal ein Stück geschliffenes Ur-Leid
oder, aus altem Vulkan, schlackig versteinerten Zorn.
Ja, das stammte von dort. Einst waren wir reich. –

Und sie leitet ihn leicht durch die weite Landschaft der Klagen,
zeigt ihm die Säulen der Tempel oder die Trümmer
jener Burgen, von wo Klage-Fürsten das Land
einstens weise beherrscht. Zeigt ihm die hohen
Tränenbäume und Felder blühender Wehmut,
(Lebendige kennen sie nur als sanftes Blattwerk);
zeigt ihm die Tiere der Trauer, weidend, – und manchmal
schreckt ein Vogel und zieht, flach ihnen fliegend durchs
Aufschaun,
weithin das schriftliche Bild seines vereinsamten Schreis.–
Abends führt sie ihn hin zu den Gräbern der Alten
aus dem Klage-Geschlecht, den Sibyllen und Warn- Herrn.
Naht aber Nacht, so wandeln sie leiser,
und bald
mondets empor, das über Alles
wachende Grab-Mal. Brüderlich jenem am Nil,
der erhabene Sphinx–: der verschwiegenen Kammer Antlitz.
Und sie staunen dem krönlichen Haupt, das für immer,
schweigend, der Menschen Gesicht
auf die Waage der Sterne gelegt.

Nicht erfaßt es sein Blick, im Frühtod
schwindelnd. Aber ihr Schaun,
hinter dem Pschent-Rand hervor, scheucht es die Eule. Und sie,
streifend im langsamen Abstrich die Wange entlang,
jene der reifesten Rundung,
zeichnet weich in das neue

Ama orada, yaşadıkları yerde, vadide, Yaşlı Ağıtlar'dan biridir
cevaplayan delikanlının sorularını: – Biz,
der, büyük bir soy idik, bir zamanlar, biz Ağıtlar. Atalarımız
madencilik yapardı şu heybetli dağlarda; insanlarda
cilalanmış kadim bir acının parçasını bulursun bazen
ya da eski volkandan çıkma, cüruflu taşlaşmış öfke.
Evet, oradan gelmedir bunlar. Bir zamanlar zengindik biz. –

Ve usul usul gezdirir delikanlıyı engin doğasında Ağıtlar'ın,
gösterir sütunlarını tapınakların ya da harabelerini
Ağıt prenslerinin bir zamanlar ülkeyi
bilgelikle yönettiği şatoların. Gösterir ona ulu
gözyaşı ağaçlarını ve tarlalarını çiçek açmış hüznün,
(yaşayanlar onları sırf narin yaprak diye bilir);
gösterir ona otlayan hayvanlarını kederin, – bazen de
ürker bir kuş ve dümdüz uçar göğe çevrilen bakışların
içinden,
uzanır gider yazılı imgesi münzevi çığlığının. –
Akşam vakti götürür delikanlıyı mezarlarına
Ağıt soyundan ataların, bilici kadınların, kâhinlerin.
Yaklaşınca ama gece, daha bir sessiz gezinirler,
çok geçmeden de
Ay yükselir, her şeyin başında
nöbet tutan o mezar taşı. Kardeşidir Nil'deki
yüce Sfenks –: ketum odaların siması.
Ve hayretle seyrederler o muhteşem başı, sonsuza dek
suskun, o insan yüzünü
yıldızların terazisindeki.

Kavrayamaz onu erken ölümün
bulanıklaştırdığı bakışlarla. Ama Sfenks'in bakışı,
çifte tacın kenarından, baykuşu ürkütüp kaçırır. Ve baykuş
yavaşça sıyırıp geçerken yanağı,
kavislerin en olgununu,
hafifçe çizer taze

Totengehör, über ein doppelt
aufgeschlagenes Blatt, den unbeschreiblichen Umriß.

Und höber, die Sterne. Neue. Die Sterne
des Leidlands.
Langsam nennt sie die Klage: – Hier,
siehe: den *Reiter*, den *Stab*, und das vollere Sternbild
nennen sie: *Fruchtkranz*. Dann, weiter, dem Pol zu:
Wiege; *Weg*; *Das Brennende Buch*; *Puppe*; *Fenster*.
Aber im südlichen Himmel, rein wie im Innern
einer gesegneten Hand, das klar erglänzende "*M*",
das die Mütter bedeutet ..... –

Doch der Tote muß fort, und schweigend bringt ihn die ältere
Klage bis an die Talschlucht,
wo es schimmert im Mondschein:
die Quelle der Freude. In Ehrfurcht
nennt sie sie, sagt: – Bei den Menschen
ist sie ein tragender Strom. –

Stehn am Fuß des Gebirgs.
Und da umarmt sie ihn, weinend.

Einsam steigt er dahin, in die Berge des Ur-Leids.
Und nicht einmal sein Schritt klingt aus dem tonlosen Los.

Aber erweckten sie uns, die unendlich Toten, ein Gleichnis,
siehe, sie zeigten vielleicht auf die Kätzchen der leeren
Hasel, die hängenden, oder
meinten den Regen, der fällt auf dunkles Erdreich im Frühjahr. –

Und wir, die an *steigendes* Glück
denken, empfänden die Rührung,
die uns beinah bestürzt,
wenn ein Glückliches *fällt*.

ölünün kulağına, iki açık sayfaya,
o tarifsiz silueti.

Ve daha yukarılarda, yıldızlar. Yeni doğanlar.
Acılar ülkesinin yıldızları.
Usulca adlarını söyler Ağıt: – Şurada,
bak: *Alkor*, *Mizar*, takımyıldızın tamamına
Meyve Çelengi derler. Sonra, kutba doğru:
Beşik; *Patika*; *Yanan Kitap*; *Kukla*; *Pencere*.
Ama göğün güneyinde, kutsanmış bir elin
avucunda gibi saf, o berrak parıltılı "A",
anlamı ise Analar ..... –

Oysa ayrılıp gitmek zorundadır ölü ve sessizce götürür onu yaşlı
Ağıt vadideki geçide kadar,
Ay ışığında parıl parıl parlayan:
Sevinç Kaynağı'na. Huşuyla
söyler adını Ağıt: – Taşıyıcı bir ırmak o
insanlar arasında. –

Dururlar dağın eteğinde.
O zaman sarılır ona Ağıt, ağlayarak.

Yapayalnız çıkar o da, kadim acının dağlarına.
Ve adımlarının bile sesi duyulmaz suskun bahtında.

Ama canlandırsalardı içimizde, o ebedi ölüler, bir imge,
bak, gösterirlerdi belki de kediciklerini çıplak
fındık ağaçlarının, sarkan püsküllerini ya da
anlatırlardı baharda koyu toprağa düşen yağmuru. –

Ve biz, mutluluğun *tırmandığını*
düşünenler, hissederdik o duyguyu,
bizi neredeyse dehşete sürükleyen,
mutlu biri *düştüğünde*.

Notlar

Gaspara Stampa: 1523-1554 tarihleri arasında yaşamış kadın İtalyan şair, İtalyan Rönesans'ının en önemli şairlerindendir. Rivayete göre bir kontla aşk yaşamış, üç yüzü aşkın şiirini ona adamıştır.

Santa Maria Formosa'daki o levha gibi: Venedik'teki Santa Maria Farmosa Kilisesi'nin duvarlarında Latince deyişlerin yazılı olduğu levhalardan biri kastediliyor.

Linos: Bir rivayete göre Apollo şair oğlu Linos'un ölümüne çok üzülür. Diğer bir rivayete göre ise müziği icat eden ve Orpheus'a hocalık eden Linos, yeteneğini kıskanan Apollo tarafından öldürülmüştür.

büyük baş harfi: Picasso'nun *La famille de saltimbanques* (1905) [Akrobatlar Ailesi] resminde ayakta duran figürler D harfini andırır biçimde solda bir araya toplanmıştır.

Toviya: Hristiyanlığın kanonik kitaplarından biri olarak kabul edilen Toviya Kitabı'nda hikâyesi anlatılır. Hikâye insan ve melek arasında kolaylıkla kurulan iletişimi tasvir eder. Toviya Eski Ahit'te de bahsi geçen kişilerdendir.

Subrisio Saltat: *Subrisio Saltatorum*'un kısaltılmış hali. *Akrobatların Tebessümü*. bkz. E. Zinn, "Mitteilungen zu R. M. Rilkes Ausgewählten Werken", *Dichtung und Volkstum* 40, s. 132.

Madam Lamort: Madam Ölüm. *La mort*, Fransızcada "ölüm" demektir.

kuğuya giren Tanrı gibi: Yunan mitolojisinden, Zeus'un kuğu şekline bürünüp Leda'yı baştan çıkarmasına atıf. Rilke bu sahneyi *Leda* isimli şiirinde de tasvir eder.

Samson: *Eski Ahit*, Hâkimler 13:2, 24; 16:25. Samson'un annesi kısırdı ama gebe kalıp bir erkek çocuğu doğurmuştu.

Pilon: Antik Mısır mimarisine özgü anıtsal giriş.

Chartres: Fransa'da Eure-et-Loir ilinin merkezi. Rilke bu şehrin büyük katedralini anıyor.

Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi

1. J. Austen, GURUR VE ÖNYARGI, Çev. H. Koç
2. Novalis, GECEYE ÖVGÜLER, Çev. A. Cemal
3. O. Wilde, MUTLU PRENS -Bütün Masallar, Bütün Öyküler-, Çev. R. Hakmen - F. Özgüven
4. H. C. Andersen, SEÇME MASALLAR, Çev. M. Alpar
5. KEREM İLE ASLI, Haz. Çev. İ. Öztürk
6. H. James, YÜREK BURGUSU, Çev. N. Aytür
7. R. M. Rilke, DUINO AĞITLARI, Çev. Z. Aksu Yılmazer
8. H. de Balzac, MODESTE MIGNON, Çev. O. Rifat - S. Rifat
9. F. G. Lorca, KANLI DÜĞÜN, Çev. R. Hakmen
10. Şeyh Galib, HÜSN Ü AŞK, Çev. A. Gölpınarlı
11. J. W. von Goethe, YARAT EY SANATÇI, Çev. A. Cemal
12. Platon, GORGİAS, Çev. M. Rifat - S. Rifat
13. E. A. Poe, DEDEKTİF (AUGUSTE DUPIN) ÖYKÜLERİ, Çev. M. Fuat - Y. Salman - D. Hakyemez
14. G. Flaubert, ERMİŞ ANTONIUS VE ŞEYTAN, Çev. S. Eyüboğlu
15. G. Flaubert, YERLEŞİK DÜŞÜNCELER SÖZLÜĞÜ, Çev. S. Rifat - E. Gökteke
16. C. Baudelaire, PARİS SIKINTISI, Çev. T. Yücel
17. Iuvenalis, YERGİLER, Çev. Ç. Dürüşken - Alova
18. YUNUS EMRE, HAYATI VE BÜTÜN ŞİİRLERİ, Haz. A. Gölpınarlı
19. E. Dickinson, SEÇME ŞİİRLER, Çev. S. Özpalabıyıklar
20. A. Dumas, fils, KAMELYALI KADIN, Çev. T. Yücel
21. Ömer Hayyam, DÖRTLÜKLER, Çev. S. Eyüboğlu
22. A. Schopenhauer, YAŞAM BİLGELİĞİ ÜZERİNE AFORİZMALAR, Çev. M. Tüzel
23. M. de Montaigne, DENEMELER, Çev. S. Eyüboğlu
24. Platon, DEVLET, Çev. S. Eyüboğlu - M. A. Cimcoz
25. F. Rabelais, GARGANTUA, Çev. S. Eyüboğlu - V. Günyol - A. Erhat
26. İ. A. Gonçarov, OBLOMOV, Çev. S. Eyüboğlu - E. Güney
27. T. More, UTOPIA, Çev. S. Eyüboğlu - V. Günyol - M. Urgan
28. Herodotos, TARİH, Çev. M. Ökmen

29. S. Kierkegaard, KAYGI KAVRAMI, Çev. T. Armaner
30. Platon, ŞÖLEN - DOSTLUK, Çev. S. Eyüboğlu - A. Erhat
31. A. S. Puşkin, YÜZBAŞININ KIZI -Bütün Romanlar, Bütün Öyküler-, Çev. A. Behramoğlu
32. A. S. Puşkin, SEVİYORDUM SİZİ, Çev. A. Behramoğlu
33. G. Flaubert, MADAME BOVARY, Çev. N. Ataç - S. E. Siyavuşgil
34. İ. S. Turgenyev, BABALAR VE OĞULLAR, Çev. E. Altay
35. A. P. Çehov, KÖPEĞİYLE DOLAŞAN KADIN, Çev. E. Altay
36. A. P. Çehov, BÜYÜK OYUNLAR, Çev. A. Behramoğlu
37. Molière, CİMRİ, Çev. S. Eyüboğlu
38. W. Shakespeare, MACBETH, Çev. S. Eyüboğlu
39. W. Shakespeare, ANTONIUS VE KLEOPATRA, Çev. S. Eyüboğlu
40. N. V. Gogol, AKŞAM TOPLANTILARI, Çev. E. Altay
41. Narayana, HİTOPADEŞA, Çev. K. Kaya
42. Feridüddin Attâr, MANTIK AL-TAYR, Çev. A. Gölpınarlı
43. Yamamoto, HAGAKURE: SAKLI YAPRAKLAR, Çev. H. C. Erkin
44. Aristophanes, EŞEKARILARI, KADINLAR SAVAŞI VE DİĞER OYUNLAR, Çev. S. Eyüboğlu - A. Erhat
45. F. M. Dostoyevski, SUÇ VE CEZA, Çev. M. Beyhan
46. M. de Unamuno, SİS, Çev. Y. Ersoy Canpolat
47. H. Ibsen, BRAND - PEER GYNT, Çev. S. B. Göknil - Z. İpşiroğlu
48. N. V. Gogol, BİR DELİNİN ANI DEFTERİ, Çev. M. Beyhan
49. J. J. Rousseau, TOPLUM SÖZLEŞMESİ, Çev. V. Günyol
50. A. Smith, MİLLETLERİN ZENGİNLİĞİ, Çev. H. Derin
51. J. de La Fontaine, MASALLAR, Çev. S. Eyüboğlu
52. J. Swift, GULLIVER'İN GEZİLERİ, Çev. İ. Şahinbaş
53. H. de Balzac, URSULE MIROUËT, Çev. S. Rifat - S. Rifat
54. Mevlânâ, RUBAİLER, Çev. H. Â. Yücel
55. Seneca, MEDEA, Çev. Ç. Dürüşken
56. W. Shakespeare, JULIUS CAESAR, Çev. S. Eyüboğlu
57. J. J. Rousseau, BİLİMLER VE SANAT ÜSTÜNE SÖYLEV, Çev. S. Eyüboğlu
58. M. Wollstonecraft, KADIN HAKLARININ GEREKÇELENDİRİLMESİ, Çev. D. Hakyemez
59. H. James, KISA ROMANLAR, UZUN ÖYKÜLER, Çev. N. Aytür - Ü. Aytür
60. Mirze Elekber Sabir, HOPHOPNAME (Seçmeler), Çev. İ. Öztürk
61. F. M. Dostoyevski, KARAMAZOV KARDEŞLER, Çev. N. Y. Taluy
62. Şudraka, TOPRAK ARABACIK (Mriççhakatika), Çev. K. Kaya
63. J. J. Rousseau, DİLLERİN KÖKENİ ÜSTÜNE DENEME, Çev. Ö. Albayrak
64. D. Diderot, AKTÖRLÜK ÜZERİNE AYKIRI DÜŞÜNCELER, Çev. S. E. Siyavuşgil
65. J. P. Eckermann, YAŞAMININ SON YILLARINDA GOETHE İLE KONUŞMALAR, Çev. M. Kahraman
66. Seneca, PHAEDRA, Çev. Ç. Dürüşken

67. M. de Unamuno, ABEL SANCHEZ -Tutkulu Bir Aşk Hikâyesi- TULA TEYZE, Çev. Y. Ersoy Canpolat
68. W. Shakespeare, PERICLES, Çev. H. Koç
69. L. N. Tolstoy, SANAT NEDİR, Çev. M. Beyhan
70. W. Shakespeare, III. RICHARD, Çev. Ö. Nutku
71. Mevlânâ, DÎVÂN-I KEBÎR, Çev. A. Gölpınarlı
72. T. De Quincey, BİR İNGİLİZ AFYON TİRYAKİSİNİN İTİRAFLARI, Çev. B. Boran
73. W. Shakespeare, ATİNALI TIMON, Çev. S. Eyüboğlu
74. J. Austen, AKIL VE TUTKU, Çev. H. Koç
75. A. Rimbaud, ILLUMINATIONS, Çev. C. Alkor
76. M. de Cervantes Saavedra, YÜCE SULTAN, Çev. Y. Ersoy Canpolat
77. D. Ricardo, SİYASAL İKTİSADIN VE VERGİLENDİRMENİN İLKELERİ, Çev. B. Zeren
78. W. Shakespeare, HAMLET, Çev. S. Eyüboğlu
79. F. M. Dostoyevski, EZİLENLER, Çev. N. Y. Taluy
80. A. Dumas, BİNBİR HAYALET, Çev. A. Özgüner
81. H. de Balzac, EVDE KALMIŞ KIZ, Çev. Y. Avunç
82. E.T.A. Hoffman, SEÇME MASALLAR, Çev. İ. Kantemir
83. N. Machiavelli, HÜKÜMDAR, Çev. N. Adabağ
84. M. Twain, SEÇME ÖYKÜLER, Çev. Y. Salman
85. L. N. Tolstoy, HACI MURAT, Çev. M. Beyhan
86. G. Galilei, İKİ BÜYÜK DÜNYA SİSTEMİ ÜZERİNE DİYALOG, Çev. R. Aşçıoğlu
87. F. M. Dostoyevski, ÖLÜLER EVİNDEN ANILAR, Çev. N. Y. Taluy
88. F. Bacon, SEÇME AFORİZMALAR, Çev. C. C. Çevik
89. W. Blake, MASUMİYET VE TECRÜBE ŞARKILARI, Çev. S. Özpalabıyıklar
90. F. M. Dostoyevski, YERALTINDAN NOTLAR, Çev. N. Y. Taluy
91. Prokopios, BİZANS'IN GİZLİ TARİHİ, Çev. O. Duru
92. W. Shakespeare, OTHELLO, Çev. Ö. Nutku
93. G. de Villehardouin - H. de Valenciennes, IV. HAÇLI SEFERİ KRONİKLERİ, Çev. A. Berktay
94. UPANİSHADLAR, Çev. K. Kaya
95. M. E. Han Galib, GALİB DİVÂNI, Çev. C. Soydan
96. J. Swift, ALÇAKGÖNÜLLÜ BİR ÖNERİ, Çev. D. Hakyemez
97. Sappho, FRAGMANLAR, Çev. Alova
98. W. Shakespeare, KURU GÜRÜLTÜ, Çev. S. Sanlı
99. V. B. Ibañez, MAHŞERİN DÖRT ATLISI, Çev. N. G. Işık
100. H. James, GÜVERCİNİN KANATLARI, Çev. R. Hakmen
101. G. de Maupassant, GEZGİN SATICI, Çev. B. Onaran
102. Seneca, TROIALI KADINLAR, Çev. Ç. Dürüşken
103. H. de Balzac, BİR HAVVA KIZI, Çev. B. Kuzucuoğlu
104. W. Shakespeare, KRAL LEAR, Çev. Ö. Nutku
105. M. Shikibu, MURASAKİ SHİKİBU'NUN GÜNLÜĞÜ, Çev. E. Esen

106. J. J. Rousseau, EMILE, Çev. Y. Avunç
107. A. Dumas, ÜÇ SİLAHŞOR, Çev. V. Yalçıntoklu
108. İ. S. Turgenyev, RUDİN - İLK AŞK - İLKBAHAR SELLERİ, Çev. E. Altay
109. L. N. Tolstoy, SİVASTOPOL, Çev. M. Beyhan
110. J. W. von Goethe, YAŞAMIMDAN ŞİİR VE HAKİKAT, Çev. M. Kahraman
111. L. N. Tolstoy, DİRİLİŞ, Çev. A. Hacıhasanoğlu
112. H. de Balzac, SUYU BULANDIRAN KIZ, Çev. Y. Avunç
113. A. Daudet, PAZARTESİ HİKÂYELERİ, Çev. S. E. Siyavuşgil
114. W. Shakespeare, SONELER, Çev. T. S. Halman
115. K. Mansfield, KATIKSIZ MUTLULUK, Çev. Oya Dalgıç
116. Ephesoslu Hipponaks, BÜTÜN FRAGMANLAR, Çev. Alova
117. F. Nietzsche, ECCE HOMO, Çev. M. Tüzel
118. N. V. Gogol, MÜFETTİŞ, Çev. K. Karasulu
119. Nizamü'l-Mülk, SİYASETNAME, Çev. M. T. Ayar
120. H. de Balzac, TILSIMLI DERİ, Çev. V. Yalçıntoklu
121. F. M. Dostoyevski, STEPANÇİKOVO KÖYÜ, Çev. N. Y. Taluy
122. G. Sand, THÉRÈSE VE LAURENT, Çev. V. Yalçıntoklu
123. W. Shakespeare, ROMEO VE JULIET, Çev. Ö. Nutku
124. F. Nietzsche, TRAGEDYANIN DOĞUŞU, Çev. M. Tüzel
125. Ovidius, AŞK SANATI, Çev. Ç. Dürüşken
126. P. J. Proudhon, MÜLKİYET NEDİR?, Çev. D. Çetinkasap
127. H. de Balzac, PIERRETTE, Çev. Y. Avunç
128. L. N. Tolstoy, KAFKAS TUTSAĞI, Çev. M. Beyhan
129. N. Copernicus, GÖKSEL KÜRELERİN DEVİNİMLERİ ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
130. N. V. Gogol, TARAS BULBA VE MİRGOROD ÖYKÜLERİ, Çev. E. Altay
131. W. Shakespeare, ON İKİNCİ GECE, Çev. S. Sanlı
132. A. Daudet, SAPHO, Çev. T. Yücel
133. F. M. Dostoyevski, ÖTEKİ, Çev. T. Akgün
134. F. Nietzsche, PUTLARIN ALACAKARANLIĞI, Çev. M. Tüzel
135. É. Zola, GERMINAL, Çev. B. Onaran
136. J. O. y Gasset, KİTLELERİN AYAKLANMASI, Çev. N. G. Işık
137. Euripides, BAKKHALAR, Çev. S. Eyüboğlu
138. W. Shakespeare, YETER Kİ SONU İYİ BİTSİN, Çev. Ö. Nutku
139. N. V. Gogol, ÖLÜ CANLAR, Çev. M. Beyhan
140. Plutarkhos, LYKURGOS'UN HAYATI, Çev. S. Eyüboğlu - V. Günyol
141. W. Shakespeare, YANLIŞLIKLAR KOMEDYASI, Çev. Ö. Nutku
142. H. von Kleist, DÜELLO -Bütün Öyküler- Çev. İ. Kantemir
143. L. de Vega, OLMEDO ŞÖVALYESİ, Çev. Y. Ersoy Canpolat
144. F. M. Dostoyevski, EV SAHİBESİ, Çev. T. Akgün
145. W. Shakespeare, KRAL JOHN'UN YAŞAMI VE ÖLÜMÜ, Çev. H. Çalışkan

146. H. de Balzac, LOUIS LAMBERT, Çev. O. Rifat - S. Rifat
147. Mahmûd-ı Şebüsterî, GÜLŞEN-İ RÂZ, Çev. A. Gölpınarlı
148. Molière, KADINLAR MEKTEBİ, Çev. B. Tuncel
149. Catullus, BÜTÜN ŞİİRLERİ, Çev. Ç. Dürüşken - Alova
150. Somadeva, MASAL IRMAKLARININ OKYANUSU, Çev. K. Kaya
151. Hafız-ı Şirazî, HAFIZ DÎVÂNI, Çev. A. Gölpınarlı
152. Euripides, YAKARICILAR, Çev. S. Sandalcı
153. W. Shakespeare-J. Fletcher, CARDENIO, Çev. Ö. Nutku
154. Molière, GEORGE DANDIN, Çev. S. Kuray
155. J. W. von Goethe, GENÇ WERTHER'İN ACILARI, Çev. M. Kahraman
156. F. Nietzsche, BÖYLE SÖYLEDİ ZERDÜŞT, Çev. M. Tüzel
157. W. Shakespeare, KISASA KISAS, Çev. Ö. Nutku
158. J. O. y Gasset, SİSTEM OLARAK TARİH, Çev. N. G. Işık
159. C. de la Barca, HAYAT BİR RÜYADIR, Çev. B. Sabuncu
160. F. Nietzsche, DİONYSOS DİTHYRAMBOSLARI, Çev. A. Cemal
161. L. N. Tolstoy, ANNA KARENİNA, Çev. A. Hacıhasanoğlu
162. G. de Maupassant, GÜZEL DOST, Çev. A. Özgüner
163. Euripides, RESOS, Çev. S. Sandalcı
164. Sophokles, KRAL OİDİPUS, Çev. B. Tuncel
165. F. M. Dostoyevski, BUDALA, Çev. E. Altay
166. W. Shakespeare, KRAL VIII. HENRY, Çev. H. Çalışkan
167. D. Diderot, KÖRLER ÜZERİNE MEKTUP - SAĞIRLAR ÜZERİNE MEKTUP, Çev. A. Cemgil - D. Cemgil
168. T. Paine, AKIL ÇAĞI, Çev. A. İ. Dalgıç
169. W. Shakespeare, VENEDİK TACİRİ, Çev. Ö. Nutku
170. G. Eliot, SILAS MARNER, Çev. F. Kâhya
171. H. de Balzac, MUTLAK PEŞİNDE, Çev. S. Rifat - O. Rifat - S. Rifat
172. W. Shakespeare, BİR YAZ GECESİ RÜYASI, Çev. Ö. Nutku
173. A. de Musset, MARIANNE'İN KALBİ, Çev. B. Tuncel - S. Eyüboğlu
174. F. M. Dostoyevski, ECİNNİLER, Çev. M. Beyhan
175. A. S. Puşkin, BORİS GODUNOV, Çev. Ö. Özer
176. W. Shakespeare, HIRÇIN KIZ, Çev. Ö. Nutku
177. İ. S. Turgenyev, DUMAN, Çev. E. Altay
178. Sophokles, ELEKTRA, Çev. A. Erhat
179. J. Austen, NORTHANGER MANASTIRI, Çev. H. Koç
180. D. Defoe, ROBINSON CRUSOE, Çev. F. Kâhya
181. W. Shakespeare - J. Fletcher, İKİ SOYLU AKRABA, Çev. Ö. Nutku
182. Platon, SOKRATES'İN SAVUNMASI, Çev. A. Çokona
183. L. N. Tolstoy, İNSAN NEYLE YAŞAR? , Çev. K. Karasulu
184. N. V. Gogol, EVLENME - KUMARBAZLAR, Çev. K. Karasulu
185-1. F. Nietzsche, İNSANCA, PEK İNSANCA, Çev. M. Tüzel
185-2. F. Nietzsche, KARIŞIK KANILAR VE ÖZDEYİŞLER, Çev. M. Tüzel
185-3. F. Nietzsche, GEZGİN VE GÖLGESİ, Çev. M. Tüzel
186. A. P. Çehov, AYI -Dokuz Kısa Oyun-, Çev. T. Akgün

187. J. M. Keynes, PARA ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çev. C. Gerçek
188. H. Fielding, JOSEPH ANDREWS, Çev. F. B. Aydar
189. C. Brontë, PROFESÖR, Çev. G. Varım
190. Kalidasa, MALAVİKA VE AGNİMİTRA, Çev. H. D. Can
191. W. Shakespeare, NASIL HOŞUNUZA GİDERSE, Çev. Ö. Nutku
192. Aiskhylos, ZİNCİRE VURULMUŞ PROMETHEUS, Çev. S. Eyüboğlu - A. Erhat
193. E. Rostand, CYRANO DE BERGERAC, Çev. S. E. Siyavuşgil
194. É. Zola, YAŞAMA SEVİNCİ, Çev. B. Onaran
195. F. M. Dostoyevski, KUMARBAZ, Çev. K. Karasulu
196. S. Kierkegaard, FELSEFE PARÇALARI YA DA BİR PARÇA FELSEFE, Çev. D. Şahiner
197. Cicero, YÜKÜMLÜLÜKLER ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
198. D. Diderot, RAMEAU'NUN YEĞENİ, Çev. A. Cemgil
199. W. Shakespeare, KRAL V. HENRY, Çev. H. Çalışkan
200. L. N. Tolstoy, KREUTZER SONAT, Çev. A. Hacıhasanoğlu
201. S. Kierkegaard, BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ, Çev. N. Beier
202. Aisopos, MASALLAR, Çev. İ. Çokona
203. W. Shakespeare, CYMBELINE, Çev. Ö. Nutku
204. Aristoteles, ATİNALILARIN DEVLETİ, Çev. A. Çokona
205. V. Hugo, BİR İDAM MAHKÛMUNUN SON GÜNÜ, Çev. V. Yalçıntoklu
206. D. Diderot, FELSEFE KONUŞMALARI, Çev. A. Cemgil
207. W. Shakespeare, VERONALI İKİ SOYLU DELİKANLI, Çev. Ö. Nutku
208. Molière, İNSANDAN KAÇAN, Çev. B. Tuncel
209. L. N. Tolstoy, ÜÇ ÖLÜM, Çev. G. Ç. Kızılırmak
210. Stendhal, KIRMIZI VE SİYAH, Çev. B. Onaran
211. Feridüddin Attâr, İLÂHİNAME, Çev. A. Gölpınarlı
212. D. Diderot, KADERCİ JACQUES VE EFENDİSİ, Çev. A. Cemgil
213. V. Hugo, NOTRE DAME'IN KAMBURU, Çev. V. Yalçıntoklu
214. W. Shakespeare, CORIOLANUS'UN TRAGEDYASI, Çev. Ö. Nutku
215. Euripides, MEDEA, Çev. A. Çokona
216. W. Shakespeare, TROILUS VE CRESSIDA, Çev. S. Eyüboğlu - M. Urgan
217. H. Bergson, GÜLME, Çev. D. Çetinkasap
218. W. Shakespeare, KIŞ MASALI, Çev. Ö. Nutku
219. Homeros, İLYADA, Çev. A. Erhat - A. Kadir
220. Homeros, ODYSSEİA, Çev. A. Erhat - A. Kadir
221. W. Shakespeare, KRAL IV. HENRY - I, Çev. H. Çalışkan
222. W. Shakespeare, KRAL IV. HENRY - II, Çev. H. Çalışkan
223. L. N. Tolstoy, İVAN İLYİÇ'İN ÖLÜMÜ, Çev. M. Beyhan
224. W. Shakespeare, AŞKIN EMEĞİ BOŞUNA, Çev. Ö. Nutku
225. W. Shakespeare, AŞK VE ANLATI ŞİİRLERİ, Çev. T. S. Halman
226. C. Goldoni, SEVGİLİLER, Çev. N. Adabağ - L. Tecer
227. F. M. Dostoyevski, BEYAZ GECELER, Çev. B. Zeren
228. Sophokles, ANTİGONE, Çev. A. Çokona

229. W. Shakespeare, TITUS ANDRONICUS, Çev. Ö. Nutku
230. L. N. Tolstoy, ÇOCUKLUK, Çev. A. Hacıhasanoğlu
231. M. Y. Lermontov, HANÇER -Seçme Şiir ve Manzumeler-, Çev. A. Behramoğlu
232. Sophokles, TRAKHİSLİ KADINLAR, Çev. A. Çokona
233. W. Shakespeare, II. RICHARD, Çev. Ö. Nutku
234. Sun Zi (Sun Tzu), SAVAŞ SANATI, Çev. P. Otkan - G. Fidan
235. W. Shakespeare, KRAL VI. HENRY - I, Çev. Ö. Nutku
236. W. Shakespeare, KRAL VI. HENRY - II, Çev. Ö. Nutku
237. W. Shakespeare, KRAL VI. HENRY - III, Çev. Ö. Nutku
238. J. W. von Goethe, ALMAN GÖÇMENLERİN SOHBETLERİ, Çev. T. Tayanç
239. W. Shakespeare, WINDSOR'UN ŞEN KADINLARI, Çev. H. Çalışkan
240. GILGAMIŞ DESTANI, Çev. S. Maden
241. C. Baudelaire, ÖZEL GÜNCELER - APAÇIK YÜREĞİM, Çev. S. Maden
242. W. Shakespeare, FIRTINA, Çev. Ö. Nutku
243. İbn Kalânisî, ŞAM TARİHİNE ZEYL, Çev. O. Özatağ
244. Yusuf Has Hacib, KUTADGU BİLİG, Çev. A. Çakan
245. L. N. Tolstoy, İLKGENÇLİK, Çev. A. Hacıhasanoğlu
246. Sophokles, PHİLOKTETES, Çev. A. Çokona
247. K. Kolomb, SEYİR DEFTERLERİ, Çev. S. Maden
248. C. Goldoni, LOKANTACI KADIN, Çev. N. Adabağ
249. Plutarkhos, THESEUS - ROMULUS, Çev. İ. Çokona
250. V. Hugo, SEFİLLER, Çev. V. Yalçıntoklu
251. Plutarkhos, İSKENDER - SEZAR, Çev. İ. Çokona
252. Montesquieu, İRAN MEKTUPLARI, Çev. B. Günen
253. C. Baudelaire, KÖTÜLÜK ÇİÇEKLERİ, Çev. S. Maden
254. İ. S. Turgenyev, HAM TOPRAK, Çev. E. Altay
255. L. N. Tolstoy, GENÇLİK, Çev. A. Hacıhasanoğlu
256. Ksenophon, ANABASİS -On Binler'in Dönüşü-, Çev. A. Çokona
257. A. de Musset, LORENZACCIO, Çev. B. Günen
258. É. Zola, NANA, Çev. B. Onaran
259. Sophokles, AİAS, Çev. A. Çokona
260. Bâkî, DÎVÂN, Çev. F. Öztürk
261. F. Nietzsche, DAVID STRAUSS, İTİRAFÇI VE YAZAR, Çev. M. Tüzel
262. F. Nietzsche, TARİHİN YAŞAM İÇİN YARARI VE SAKINCASI, Çev. M. Tüzel
263. F. Nietzsche, EĞİTİCİ OLARAK SCHOPENHAUER, Çev. M. Tüzel
264. F. Nietzsche, RICHARD WAGNER BAYREUTH'TA, Çev. M. Tüzel
265. A. de Musset, ŞAMDANCI, Çev. B. Tuncel - S. Eyüboğlu
266. Michelangelo, CENNETİN ANAHTARLARI, Çev. T. S. Halman
267. D. Diderot, RAHİBE, Çev. A. Cemgil
268. Edib Ahmed Yüknekî, ATEBETÜ'L-HAKAYIK, Çev. A. Çakan
269. İ. S. Turgenyev, BAŞKANIN ZİYAFETİ - PARASIZLIK - BEKÂR, Çev. N. Y. Taluy

270. Aristoteles, POETİKA -Şiir Sanatı Üzerine-, Çev. A. Çokona - Ö. Aygün
271. Hippokrates, AFORİZMALAR, Çev. E. Çoraklı
272. G. Leopardi, ŞARKILAR, Çev. N. Adabağ
273. Herodas, MİMOSLAR, Çev. Alova
274. Molière, HASTALIK HASTASI, Çev. B. Günen
275. Laozi, TAO TE CHİNG -DAO DE JİNG-, Çev. S. Özbey
276. BÂBİL YARATILIŞ DESTANI -Enuma Eliş-, Çev. S. F. Adalı - A. T. Görgü
277. M. Shelley, FRANKENSTEIN YA DA MODERN PROMETHEUS, Çev. Y. Yavuz
278. Erasmus, DELİLİĞE ÖVGÜ, Çev. Y. Sivri
279. A. Dumas, SAINTE-HERMINE ŞÖVALYESİ, Çev. H. Bayrı
280. Sophokles, OİDİPUS KOLONOS'TA, Çev. A. Çokona
281. A. Dumas, SİYAH LALE, Çev. V. Yalçıntoklu
282. A. Sewell, SİYAH İNCİ, Çev. A. Berktay
283. C. Marlowe, PARİS'TE KATLİAM, Çev. Ö. Nutku
284. F. Nietzsche, İYİNİN VE KÖTÜNÜN ÖTESİNDE, Çev. M. Tüzel
285. C. Marlowe, KARTACA KRALİÇESİ DİDO, Çev. Ö. Nutku
286. Hesiodos, THEOGONİA - İŞLER VE GÜNLER, Çev. A. Erhat - S. Eyüboğlu
287. Horatius, ARS POETICA -Şiir Sanatı-, Çev. C. C. Çevik
288. W. Shakespeare, ÇİFTE İHANET, Çev. Ö. Nutku
289. Molière, KİBARLIK BUDALASI, Çev. B. Günen
290. Semonides ve Altı İambos Şairi, ŞİİRLER VE BÜTÜN FRAGMANLAR, Çev. Alova
291. D. Defoe, VEBA YILI GÜNLÜĞÜ, Çev. İ. Kantemir
292. O. Wilde, ÖNEMSİZ BİR KADIN, Çev. P. D. Deveci
293. L. N. Tolstoy, EFENDİ İLE UŞAĞI, Çev. A. Hacıhasanoğlu
294. H. de Balzac, VADİDEKİ ZAMBAK, Çev. V. Yalçıntoklu
295. C. Marlowe, MALTALI YAHUDİ, Çev. Ö. Nutku
296. H. Melville, KATİP BARTLEBY, Çev. H. Koç
297. Cicero, YASALAR ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
298. E.T.A. Hoffman, MATMAZEL DE SCUDÉRY, Çev. G. Zeytinoğlu
299. SÜMER KRAL DESTANLARI, Çev. S. F. Adalı - A. T. Görgü
300. L. N. Tolstoy, SAVAŞ VE BARIŞ, Çev. T. Akgün
301. Plutarkhos, DEMOSTHENES - CICERO, Çev. İ. Çokona
302. Farabî, İDEAL DEVLET, Çev. A. Arslan
303. C. Marlowe, II. EDWARD, Çev. Ö. Nutku
304. Montesquieu, KANUNLARIN RUHU ÜZERİNE, Çev. B. Günen
305. Cicero, YAŞLI CATO VEYA YAŞLILIK ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
306. Stendhal, PARMA MANASTIRI, Çev. B. Onaran
307. A. Daudet, DEĞİRMENİMDEN MEKTUPLAR, Çev. S. E. Siyavuşgil
308. Euripides, İPHİGENİA AULİS'TE, Çev. A. Çokona
309. Euripides, İPHİGENİA TAURİS'TE, Çev. A. Çokona
310. Pascal, DÜŞÜNCELER, Çev. D. Çetinkasap
311. M. de Staël, ALMANYA ÜZERİNE, Çev. H. A. Karahasan

312. Seneca, BİLGENİN SARSILMAZLIĞI ÜZERİNE- İNZİVA ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
313. D. Hume, İNSANIN ANLAMA YETİSİ ÜZERİNE BİR SORUŞTURMA, Çev. F. B. Aydar
314. F. Bacon, DENEMELER -Güvenilir Öğütler ya da Meselelerin Özü-, Çev. C. C. Çevik - M. Çakan
315. BABİL HEMEROLOJİ SERİSİ -Uğurlu ve Uğursuz Günler Takvimi-, Çev. S. F. Adalı - A. T. Görgü
316. H. Walpole, OTRANTO ŞATOSU, Çev. Z. Avcı
317. İ. S. Turgenyev, AVCININ NOTLARI, Çev. E. Altay
318. H. de Balzac, SARRASINE, Çev. A. Berktay
319. Farabî, MUTLULUĞUN KAZANILMASI, Çev. A. Arslan
320. M. Luther, DOKSAN BEŞ TEZ, Çev. C. C. Çevik
321. F. Rabelais, PANTAGRUEL, Çev. N. Yıldız
322. Kritovulos, KRİTOVULOS TARİHİ, Çev. A. Çokona
323. C. Marlowe, BÜYÜK TİMURLENK I-II, Çev. Ö. Nutku
324. Ahmedî, İSKENDERNÂME, Çev. F. Öztürk
325. M. Aurelius, KENDİME DÜŞÜNCELER, Çev. Y. E. Ceren
326. Cicero, DOSTLUK ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
327. DEDE KORKUT HİKÂYELERİ, Çev. A. Çakan
328. Aristophanes, PLOUTOS, Çev. E. Gören-E. Yavuz
329. É. Zola, HAYVANLAŞAN İNSAN, Çev. A. Özgüner
330. RİGVEDA, Çev. K. Kaya
331. S. T. Coleridge, YAŞLI DENİZCİNİN EZGİSİ, Çev. H. Koçak
332. A. Dumas, MONTE CRISTO KONTU, Çev. V. Yalçıntoklu
333. L.N. Tolstoy, KAZAKLAR, Çev. M. Beyhan
334. O. Wilde, DORIAN GRAY'İN PORTRESİ, Çev. D. Z. Batumlu
335. İ.S. Turgenyev, KLARA MİLİÇ, Çev. C. D. Akyüz
336. R. Apollonios, ARGONAUTİKA, Çev. A. Çokona
337. S. Le Fanu, CARMILLA, Çev. Y. Yavuz
338. Seneca, MUTLU YAŞAM ÜZERİNE-YAŞAMIN KISALIĞI ÜZERİNE, Çev. C. C. Çevik
339. F. Engels, AİLENİN, DEVLETİN VE ÖZEL MÜLKİYETİN KÖKENİ, Çev. M. Tüzel
340. T. L. Peacock, KARABASAN MANASTIRI, Çev. Y. Yavuz
341. H. von Kleist, AMPHİTRYON, Çev. M. Kahraman
342. H. de Balzac, EUGÉNIE GRANDET, Çev. V. Yalçıntoklu
343. W. Whitman, ÇİMEN YAPRAKLARI-I, Çev. F. Öz
344. Montesquieu, ROMALILARIN YÜCELİK VE ÇÖKÜŞÜNÜN NEDENLERİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER, Çev. B. Günen
345. Beaumarchais, SEVILLA BERBERİ VEYA NAFİLE TEDBİR, Çev. B. Günen
346. W. James, PRAGMATİZM, Çev. F. B. Aydar
347. Euripides, ANDROMAKHE, Çev. A. Çokona

348. Farabî, İLİMLERİN SAYIMI, Çev. A. Arslan
349. G. Büchner, DANTON'UN ÖLÜMÜ, Çev. M. Tüzel
350. GILGAMIŞ HİKÂYELERİ, Çev. S. F. Adalı-A. T. Görgü
351. Aristophanes, KADIN MEBUSLAR, Çev. E. Gören-E. Yavuz
352. S. Empricus, PYRRHONCULUĞUN ESASLARI, Çev. C. C. Çevik
353. H. de Balzac, GORIOT BABA, Çev. V. Yalçıntoklu
354. G. E. Lessing, DÜZYAZI FABLLAR, Çev. Z. Aksu Yılmazer
355. Epiktetos, ENKHEIRIDION, Çev. C. C. Çevik
356. DHAMMAPADA, Çev. K. Kaya
357. Voltaire, SADIK VEYA KADER -BİR DOĞU MASALI-, Çev. B. Günen
358. Platon, PHAİDROS, Çev. A. Çokona
359. Beaumarchais, FİGARO'NUN DÜĞÜNÜ VEYA ÇILGIN GÜN, Çev. B. Günen
360. J. Cazotte, ÂŞIK ŞEYTAN, Çev. A. Terzi
361. V. Hugo, DENİZ İŞÇİLERİ, Çev. V. Yalçıntoklu
362. SUTTANİPĀTA, Çev. K. Kaya
363. T. Paine, SAĞDUYU, Çev. Ç. Öztek
364. J. H. Bernardin de Saint-Pierre, PAUL İLE VIRGINIE, Çev. İ. Atay
365. F. Hebbel, JUDITH, Çev. A. Fırat
366. Leukippos-Demokritos, ATOMCU FELSEFE FRAGMANLARI, Çev. C. C. Çevik
367. G. W. Leibniz, MONADOLOJİ, Çev. D. Çetinkasap
368. C. Dickens, DAVID COPPERFIELD, Çev. M. Arvas
369. G. Apollinaire, İKİ KIYININ AVARESİ, Çev. N. Özyıldırım
370. Aristoteles, RETORİK, Çev. A. Çokona
371. Herakleitos, FRAGMANLAR, Çev. C. C. Çevik
372. P. Lafargue, TEMBELLİK HAKKI, Çev. A. Berktay
373. PAPAĞANIN YETMİŞ MASALI –ŞUKASAPTATİ–, Çev. K. Kaya
374. C. Dickens, İKİ ŞEHRİN HİKÂYESİ, Çev. Z. Batumlu
375. R. Descartes, YÖNTEM ÜZERİNE KONUŞMA, Çev. M. Erşen
376. Euripides, KYKLOPS, Çev. A. Çokona
377. Voltaire, SAFDİL, Çev. B. Günen
378. Descartes, RUHUN TUTKULARI, Çev. M. Erşen
379. L.N. Tolstoy, ŞEYTAN – PEDER SERGİ, Çev. G.Ç. Kızılırmak
380. SUVARNABHĀSA SŪTRA -ALTIN IŞIK SŪTRASI-, Çev. K. Kaya
381. J. Austen, EMMA, Çev. H. Koç
382. P. Corneille, EL CID, Çev. B. Bilgiç
383. Antisthenes - Diogenes, KİNİK FELSEFE FRAGMANLARI, Çev. C. C. Çevik
384. W. Whitman, ÇİMEN YAPRAKLARI-II, Çev. F. Öz
385. F. Schiller, WILHELM TELL, Çev. B. Gönülşen
386. L.N. Tolstoy, AİLE MUTLULUĞU, Çev. A. Hacıhasanoğlu
387. Ksenophon, OİKONOMİKOS –İKTİSAT ÜZERİNE–, Çev. A. Çokona
388. Zhuangzi, ZHUANGZI METİNLERİ, Çev. G. Fidan